

แบบประเมินบทความวิจัย
การประชุมวิชาการระดับชาติ “การศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ครั้งที่ 7” ประจำปี 2566
วันศุกร์ที่ 26 พฤษภาคม 2566 (ผ่านระบบออนไลน์)

1. ชื่อบทความ : ..มาตรการทางภาษี ศึกษากรณีมาตรการการเสียภาษีของผู้ประกอบกิจการนำเอาเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์มาใช้แทนแรงงานมนุษย์.....
 Tax measures study the case of tax collection measures of entrepreneurs using artificial intelligence technology to replace human labor

2. หัวข้อการประเมินบทความ

รายการประเมิน	ผลการประเมิน			ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ
	ผ่าน	ผ่านและแก้ไข	ไม่ผ่าน	
1. บทคัดย่อภาษาไทย		✓		1. ปรับคำให้มีความกระชับมากขึ้น ลดการใช้คำฟุ่มเฟือยเนื่องจากเป็นหน้าบทคัดย่อ 2. ผลการวิจัยควรมีการสรุปเป็นข้อๆ ตามวัตถุประสงค์ 3. คำสำคัญควรสอดคล้องกับชื่อเรื่อง
2. บทคัดย่อภาษาอังกฤษ		✓		ปรับการใช้ภาษาให้ตรงกับบทคัดย่อภาษาไทย
3. บทนำ	✓			บทนำควรมีประเด็นที่ชี้ให้เห็นถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาในการทำวิจัยในครั้งนี้
4. วัตถุประสงค์การวิจัย	✓			-
5. สมมติฐานการวิจัย (ถ้ามี)	✓			-
6. วิธีดำเนินการวิจัย		✓		ผู้วิจัยไม่มีการนำเสนอวิธีการดำเนินการวิจัยว่ามีขั้นตอนการดำเนินการอย่างไร
7. ผลการวิจัย				ไม่ปรากฏผลการวิจัย
8. สรุปผลการวิจัย				ไม่ปรากฏผลการวิจัย
9. อภิปรายผล		✓		การอภิปรายผลควรยกแนวคิดหรือทฤษฎีต่างๆ เพื่อมารองรับผลการศึกษาวินิจฉัยว่ามีความสอดคล้องกับแนวคิดหรือผลที่ได้จากการศึกษาวิจัยอย่างไร
10. ข้อเสนอแนะ	✓			-
11. เอกสารอ้างอิง		✓		1. การอ้างอิงในเนื้อหาใส่เฉพาะชื่อ นามสกุล หรือหน่วยงานรับผิดชอบ ตามด้วยปีพ.ศ.(ชื่อ-นามสกุล, ปีพ.ศ.) ส่วนรายละเอียดอื่นๆ ใส่ไว้ส่วนของบรรณานุกรมหรือเอกสารอ้างอิงท้ายบทความวิจัย 2. ให้ทบทวนรูปแบบการลงรายการอ้างอิงที่ถูกต้อง 3. การอ้างอิงในเนื้อหาไม่ตรงกับเอกสารอ้างอิงท้ายบทความวิจัย
12. องค์ความรู้ใหม่และคุณค่าทางวิชาการ	✓			-

ผลการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ

- ☐ 1) บทความผ่านเกณฑ์
☒ 2) บทความผ่านเกณฑ์ แต่ต้องแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
☐ 3) บทความไม่ผ่านเกณฑ์

มาตรการทางภาษี ศึกษากรณีมาตรการการเสียภาษีของผู้ประกอบกิจการนำเอาเทคโนโลยี
ปัญญาประดิษฐ์มาใช้แทนแรงงานมนุษย์

TAX MEASURES STUDY THE CASE OF TAX COLLECTION MEASURES OF ENTREPRENEURS
USING ARTIFICIAL INTELLIGENCE TECHNOLOGY TO REPLACE HUMAN LABOR.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) ^{เพื่อ} ~~เพื่อ~~ศึกษาปัญหาการเก็บภาษีจากแรงงานปัญญาประดิษฐ์ (AI) แทน
แรงงานมนุษย์ 2) ~~เพื่อ~~ศึกษาแนวคิดและทฤษฎี การใช้ปัญญาประดิษฐ์ในอุตสาหกรรมและผลกระทบต่อการ
จ้างงานในประเทศไทยและต่างประเทศ 3) ~~เพื่อ~~ศึกษาเปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายต่างประเทศในระบบ
Common Law และระบบ Civil Law เปรียบเทียบกับ ^{ประ}ประเทศไทย 4) ~~เพื่อ~~ศึกษาหาข้อสรุปและข้อเสนอแนะ
ในการจัดเก็บภาษีจากปัญญาประดิษฐ์แทนแรงงานมนุษย์ ผลการวิจัยควรสรุปเป็นข้อตามวัตถุประสงค์

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ปัญญาประดิษฐ์โดยกฎหมายอาจรับรองให้ปัญญาประดิษฐ์มีสภาพเป็น “บุคคล
อิเล็กทรอนิกส์” ตามทฤษฎีการรับรองสภาพบุคคลนิติบุคคล เพื่อให้ปัญญาประดิษฐ์เหล่านี้เกิดสิทธิและหน้าที่
ตามกฎหมายและอยู่ภายใต้กฎหมายโดยรัฐสามารถจัดเก็บภาษีปัญญาประดิษฐ์ได้ เพราะการรับรองสภาพ
บุคคลอิเล็กทรอนิกส์นั้นเสมือนอย่างสภาพบุคคลธรรมดา สภาพนิติบุคคล เพราะเมื่อกฎหมายรับรองสภาพ
บุคคลใด ๆ แล้วในด้านภาษีสภาพบุคคลนั้นหากสามารถทำงาน และสร้างรายได้ ย่อมมีหน้าที่เสียภาษีให้แก่รัฐ
ดังนั้นการที่ปัญญาประดิษฐ์เข้ามาทำงานแทนมนุษย์และสร้างรายได้ควรมีหน้าที่เสียภาษีตามกฎหมาย ใน
มาตรการจัดเก็บภาษีปัญญาประดิษฐ์นี้ เพื่อเพิ่มแหล่งรายได้ให้กับรัฐ หรือทดแทนการสูญเสียรายได้จากแหล่ง
ภาษีบุคคลธรรมดาและนำไปพัฒนาประเทศและอีกด้านหนึ่ง คือ รัฐส่งเสริมการพัฒนาปัญญาประดิษฐ์และ
ขยายความร่วมมือระหว่างรัฐกับเอกชน โดยการที่รัฐอาจให้เงินทุนช่วยเหลือธุรกิจ เพื่อให้เศรษฐกิจในประเทศ
เติบโตเพราะธุรกิจมีการใช้ปัญญาประดิษฐ์อย่างแพร่หลาย และผู้ที่ได้รับประโยชน์ จากการนำปัญญาประดิษฐ์
มาใช้งานและก่อให้เกิดรายได้แก่ผู้นั้น ย่อมมีหน้าที่เสียภาษีให้กับรัฐ

คำสำคัญ: ปัญญาประดิษฐ์, หุ่นยนต์, มาตรการทางภาษี

มาตรการทางภาษี, ปัญญาประดิษฐ์

Abstract

The objectives of this research were to:

The objective of this study is 1) ~~to~~ study the problem of artificial intelligence (AI) tax collection instead of human labor, 2) ~~to~~ study the concept and theory of industrial intelligence and employment impact in Thailand, ~~and~~ 3) ~~to~~ compare foreign legal measures in the Common Law system and Civil Law system with Thailand. ~~To~~ study the conclusion and suggestion of taxation on artificial intelligence instead of human labor. , and 4)

The research concluded that artificial intelligence by law may certify artificial intelligence as an "electronic person" according to the theory of certification of legal conditions. In order for this artificial intelligence to be legal and subject to the law, the state can collect artificial intelligence tax. Because certification of electronic person conditions is like an ordinary person's legal condition. Because when the law recognizes a person's condition in terms of tax, the person's condition, if he can work and earn income, is liable to pay taxes to the state. Therefore, artificial intelligence to replace humans and generate income should be legally responsible for the collection of artificial intelligence tax in order to increase revenue sources for the state or compensate for the loss of personal and farm income to develop the country and on the other hand, the state promotes artificial intelligence development and expands cooperation between the state and the private sector. The government may provide subsidies to businesses to help the domestic economy grow because of the widespread use of artificial intelligence and those who benefit from it. From the use of artificial intelligence to work and generate income for a person, it is responsible for paying taxes to the state.

Keywords: Artificial Intelligence, Robots, Tax Measures

บทนำ

ปัญญาประดิษฐ์ หรือ Artificial Intelligence หรือ AI ได้สร้างความเป็นไปได้ให้แก่เครื่องจักรในการเรียนรู้จากประสบการณ์ในอดีต ปรับแต่งเข้ากับข้อมูลที่ป้อนเข้าไปใหม่และทำหน้าที่เปรียบเสมือนมนุษย์ตัวอย่างของ AI ส่วนใหญ่ที่คุณมักจะได้ยินในทุกวันนี้ เริ่มตั้งแต่คอมพิวเตอร์ที่เล่นหมากรุกได้ จนถึงรถยนต์ที่ขับเคลื่อนด้วยตัวเอง เหล่านี้ล้วนแต่ต้องพึ่งพาการเรียนรู้เชิงลึกและการประมวลผลภาษาธรรมชาติ ด้วยการใช้เทคโนโลยีเหล่านี้ คอมพิวเตอร์จะได้รับการฝึกฝนให้เอาชนะเป้าหมายที่กำหนดโดยการประมวลผลข้อมูลปริมาณมหาศาลและจัดจํารูปแบบของข้อมูลเหล่านั้นทั้งหมด

ประโยชน์ของการนำ AI (Artificial Intelligence) หรือ ปัญญาประดิษฐ์ มาใช้ในการให้บริการของภาครัฐ คือ

- (1) การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น
- (2) ช่วยพัฒนาบริการภาครัฐใหม่ ๆ และทำให้มีคุณภาพมากขึ้น
- (3) ก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
- (4) ทำน้อยแต่ได้มาก เพราะได้ผลลัพธ์จากการดำเนินงานที่ดีขึ้น โดยใช้ความพยายามน้อยลง

การเตรียมความพร้อมในการใช้ AI ของหน่วยงานภาครัฐ ผู้บริหารระดับสูงต้องเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีการปลูกฝังแนวคิดการพัฒนาและการใช้ประโยชน์จาก AI ในหน่วยงาน และพัฒนาแนวทางการจัดการข้อมูลและเครื่องมือเกี่ยวกับ AI อย่างมีแบบแผน โดยที่ หน่วยงานภาครัฐทั่วโลกมีการประยุกต์ใช้ AI เพื่อให้บริการประชาชนในด้านต่าง ๆ อาทิ สวัสดิการสังคม สาธารณสุข ความมั่นคงภายในประเทศ การทหาร การคมนาคมขนส่ง การศึกษา เหตุฉุกเฉิน ประชาสัมพันธ์ และอื่น ๆ ด้วยเหตุนี้ แนวคิดการจัดเก็บภาษีจากปัญญาประดิษฐ์ (AI) มีนักกฎหมาย และนักวิชาการได้ให้ความสนใจเกี่ยวกับปัญหาที่น่าพิจารณาว่าในอนาคต AI จะเข้ามาแทนที่แรงงานมนุษย์ โดยเสนอแนวคิดของการจัดเก็บภาษีจาก

ปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในยุคนี้อาจจำเป็นต้องมีการปรับปรุงการจัดเก็บภาษีใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับการเสียไปของทรัพยากรของรัฐและการเกิดรายได้ใหม่ของบุคคลที่มีส่วนได้เสีย โดยเริ่มจากการศึกษาการจัดเก็บภาษีตามสถานะบุคคลของ กฎหมายเพื่อการศึกษาแผนการจัดเก็บภาษี AI ความเป็นไปได้ในมาตรการจัดเก็บภาษี AI จากมุมมองของกฎหมายโดยพิจารณาในประเด็นแรกเรื่องคำจำกัดความของคำว่าปัญญาประดิษฐ์ (AI) ประเด็นที่สองการสร้างสถานะบุคคลทางภาษีใหม่ และวิเคราะห์กฎหมายภาษีของไทย เมื่อประเทศมีรายได้หลักมาจากภาษีของประชาชนแต่หากประชาชนที่เคยต้องเสียภาษีลดลงเพราะมี AI เข้ามาทำงานแทนมนุษย์ในแนวคิดที่ว่ามนุษย์เมื่อมีรายได้ย่อมมีหน้าที่เสียภาษีให้แก่รัฐ ดังนั้นการที่หุ่นยนต์ปัญญาประดิษฐ์ที่เข้ามาทำงานแทนมนุษย์และสร้างรายได้ก็ควรมีหน้าที่เสียภาษีตามกฎหมายผลกระทบดังกล่าวอาจนำไปสู่การขาดดุลของรัฐและอาจกระทบต่อระบบเศรษฐกิจภายในประเทศ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการเก็บภาษีจากแรงงานปัญญาประดิษฐ์ (AI) แทนแรงงานมนุษย์
2. เพื่อศึกษาแนวคิดและทฤษฎี การใช้ปัญญาประดิษฐ์ในอุตสาหกรรมและผลกระทบต่อการจ้างงานในประเทศไทยและต่างประเทศ
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายต่างประเทศในระบบ Common Law และระบบ Civil Law เปรียบเทียบกับประเทศไทย
4. เพื่อศึกษาหาข้อสรุปและข้อเสนอแนะในการจัดเก็บภาษีจากปัญญาประดิษฐ์แทนแรงงานมนุษย์

ทบทวนวรรณกรรม

ปัญญาประดิษฐ์ หมายถึง ความฉลาดเทียมที่สร้างขึ้นให้กับสิ่งที่ไม่มีชีวิต ปัญญาประดิษฐ์เป็นสาขาหนึ่งในด้านวิทยาการคอมพิวเตอร์ และวิศวกรรมเป็นหลัก แต่ยังรวมถึงศาสตร์ในด้านอื่น ๆ อย่างจิตวิทยา ปรัชญา หรือชีววิทยา ซึ่งสาขาปัญญาประดิษฐ์เป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการการคิด การกระทำ การให้เหตุผล การปรับตัว หรือการอนุมาน และการทำงานของสมอง แม้ว่าดังเดิมนั้นเป็นสาขาหลักในวิทยาการคอมพิวเตอร์ แต่แนวคิดหลาย ๆ อย่างในศาสตร์นี้ได้มาจากการปรับปรุงเพิ่มเติมจากศาสตร์อื่น ๆ เช่น 1) การเรียนรู้ของเครื่อง นั้นมีเทคนิคการเรียนรู้ที่เรียกว่า การเรียนรู้ต้นไม้ตัดสินใจ ซึ่งประยุกต์เอาเทคนิคการอุปนัยของจอห์น สจวร์ต มิลล์ นักปรัชญาชื่อดังของอังกฤษ มาใช้ 2) เครือข่ายประสาทเทียมก็นำเอาแนวคิดของการทำงานของสมองของมนุษย์ มาใช้ในการแก้ปัญหาการแบ่งประเภทของข้อมูล และแก้ปัญหาอื่น ๆ ทางสถิติ เช่น การวิเคราะห์ความถดถอยหรือ การปรับเส้นโค้ง อย่างไรก็ตาม เนื่องจากปัจจุบันวงการปัญญาประดิษฐ์ มีการพัฒนาส่วนใหญ่โดยนักวิทยาศาสตร์คอมพิวเตอร์ อีกทั้งวิชาปัญญาประดิษฐ์ ก็ต้องเรียนที่ภาควิชาคอมพิวเตอร์ของคณะวิทยาศาสตร์หรือคณะวิศวกรรมศาสตร์ เราจึงถือเอาง่าย ๆ ว่า ศาสตร์นี้เป็นสาขาของ

วิทยาการคอมพิวเตอร์ นั้นเอง (เทคโนโลยี AI (Artificial Intelligence) คืออะไร. แหล่งที่มา: <https://tips.thaiware.com/1746.html>, สืบค้นเมื่อ 29 ต.ค.65)

ค่านิยมของปัญญาประดิษฐ์มีมากมายหลากหลาย ซึ่งสามารถจัดแบ่งออกเป็น 4 ประเภทโดยมองใน 2 มิติ ได้แก่ 1) ระหว่าง นิยามที่เน้นระบบที่เลียนแบบมนุษย์ กับ นิยามที่เน้นระบบที่ระบบที่มีเหตุผล (แต่ไม่จำเป็นต้องเหมือนมนุษย์) 2) ระหว่าง นิยามที่เน้นความคิดเป็นหลัก กับ นิยามที่เน้นการกระทำเป็นหลัก ปัจจุบันงานวิจัยหลัก ๆ ของปัญญาประดิษฐ์จะมีแนวคิดในรูปที่เน้นเหตุผลเป็นหลัก เนื่องจากการนำปัญญาประดิษฐ์ไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาไม่จำเป็นต้องอาศัยอารมณ์หรือความรู้สึกของมนุษย์ (บุญธรรม ภัทราจารกุล, “หุ่นยนต์อุตสาหกรรม”, กรุงเทพฯ, ซีเอ็ดดูเคชั่น, 2563 (สืบค้นเมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน 2565))

การอ้างอิงส่วนนี้ใส่เฉพาะชื่อ นามสกุล หรือหน่วยงานรับผิดชอบ ตามด้วยปีพ.ศ.(ชื่อ-นามสกุล, ปีพ.ศ.) ส่วนรายละเอียดอื่นๆ ใส่ไว้ส่วนของบรรณานุกรมหรือเอกสารอ้างอิงท้ายบทความวิจัย
อย่างไรก็ตามนิยามทั้ง 4 ไม่ได้ต่างกันโดยสมบูรณ์ นิยามทั้ง 4 ต่างก็มีส่วนร่วมที่คาบเกี่ยวกันอยู่

1. ระบบที่คิดเหมือนมนุษย์ (Systems that think like humans) กลไกของกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับความคิดของมนุษย์ เช่น การตัดสินใจ การแก้ปัญหา การเรียนรู้ก่อนที่จะทำให้หุ่นยนต์คิดอย่างมนุษย์ได้ ต้องรู้ก่อนว่ามนุษย์มีกระบวนการคิดอย่างไร ซึ่งการวิเคราะห์ลักษณะการคิดของมนุษย์เป็นศาสตร์ด้านการศึกษาทางวิทยาศาสตร์ทั้งเรื่องของความคิดและ ความฉลาด (cognitive science) เช่น การศึกษาโครงสร้างสามมิติของเซลล์สมอง การแลกเปลี่ยนประจุไฟฟ้าระหว่างเซลล์สมอง เป็นต้น

2. ระบบที่กระทำเหมือนมนุษย์ (Systems that act like humans) การสร้างเครื่องจักรที่ทำงานในสิ่งซึ่งอาศัยปัญญาเมื่อกระทำโดยมนุษย์ สื่อสารได้ด้วยภาษาที่มนุษย์ใช้ เช่น ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ตัวอย่าง คือ การแปลงข้อความเป็นคำพูด และการแปลงคำพูดเป็นข้อความที่เห็นได้ในปัจจุบัน เช่น call center ต่างๆ ที่หลายบริษัทมาใช้ เพื่อลดการใช้แรงงานคน และสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้า เคลื่อนไหวได้คล้ายมนุษย์ เช่น หุ่นยนต์ช่วยงานต่างๆ เช่น ดูดฝุ่น เคลื่อนย้ายสิ่งของ เรียนรู้ได้โดยสามารถตรวจจับรูปแบบการเกิดของเหตุการณ์ใดๆ แล้วปรับตัวสู่สิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปได้ มีประสิทธิภาพสัมผัสคล้ายมนุษย์ เช่น คอมพิวเตอร์รับภาพได้โดยอุปกรณ์รับสัมผัสแล้วนำภาพไปประมวล

3. ระบบที่คิดอย่างมีเหตุผล (Systems that think rationally) การศึกษาความสามารถในด้านสติปัญญาโดยการใช้โมเดลการคำนวณ การศึกษาวิธีการคำนวณที่สามารถรับรู้ ใช้เหตุผล และการกระทำ หรือใช้หลักตรรกศาสตร์ในการคิดหาคาตอบอย่างมีเหตุผล เช่น ระบบผู้เชี่ยวชาญ

4. ระบบที่กระทำอย่างมีเหตุผล (Systems that act rationally) การศึกษาเพื่อออกแบบโปรแกรมที่มีความสามารถในการกระทำหรือเป็นตัวแทนในระบบอัตโนมัติต่าง ๆ ที่มีปัญญาหรือพฤติกรรมที่แสดงปัญญาในสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นและเพื่อบรรลุเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ เช่น โปรแกรมเล่นหมากรุกที่จะทำให้คู่ต่อสู้แพ้ให้ได้ เป็นต้น ตัวอย่างการนำเอาระบบปัญญาประดิษฐ์มาใช้ในการทำงาน (เทวฤทธิ์ มณีฉาย. หุ่นยนต์ vs แรงงาน (จบ) : การเมืองของกระแสหุ่นยนต์.ประชาไท. แหล่งที่มา <https://prachatai.com/journal/7821> 9 (สืบค้นเมื่อ 20 พฤศจิกายน 2565))

การนำเอาปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence : AI) มาใช้ในการทำงาน เป็นเทคโนโลยีในรูปแบบหนึ่งที่ทำให้คอมพิวเตอร์มีลักษณะเหมือนมนุษย์หรือจักรกลอัจฉริยะ ทั้งในเรื่องของความคิด การวิเคราะห์หรือการเลียนแบบพฤติกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ โดยใช้โปรแกรมหรือซอฟต์แวร์ที่มนุษย์เขียนหรือจัดทำชุดคำสั่งขึ้น แล้วนำมาประมวลผลหรือนำมาฝังไว้กับอุปกรณ์ส่วนใดส่วนหนึ่ง เพื่อทำให้เกิดระบบจักรกลอัจฉริยะหรืออุปกรณ์นั้นสามารถสื่อสารกับมนุษย์ได้ โดยใช้ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ หรือภาษาใดก็ตามและยังสามารถแปลความหมายของคำที่มนุษย์พูด เพื่อให้ตรงกับภาษาตามที่ต้องการ อีกทั้งจักรกลอัจฉริยะยังสามารถทำให้อุปกรณ์ที่มีการฝังเทคโนโลยี AI ไว้ สามารถขยับหรือเคลื่อนไหวได้อีกด้วยรวมถึงเทคโนโลยี AI มีกระบวนการคิดที่คล้ายมนุษย์ และยังสามารถช่วยในการวิเคราะห์ตัดสินใจข้อมูลต่าง ๆ ได้เอง โดยมีการนำ AI มาใช้ในด้านต่าง ๆ อาทิ

ด้านการแพทย์และเทคโนโลยีชีวภาพ เพื่อการวินิจฉัยโรค การเก็บข้อมูลและการให้ความรู้แก่ผู้ป่วย การใช้หุ่นยนต์เพื่อการผ่าตัด การเพิ่มศักยภาพการรักษาพยาบาลโดยใช้ข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อวางแผนการรักษาให้เหมาะสมกับแต่ละบุคคล

ด้านคมนาคมขนส่ง โดยการใช้รถยนต์ไฟฟ้าหรือรถยนต์ไร้คนขับ เพื่อลดปริมาณก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์เป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายและค่าซ่อมบำรุง อีกทั้งสามารถคำนวณระยะเวลาในการเดินทางได้ด้วย

ด้านการประมวลผลภาษา AI สามารถวิเคราะห์ข้อมูลที่ซับซ้อนได้ใกล้เคียงกับมนุษย์ โดยใช้กระบวนการประมวลผลทางภาษา (Natural Language Processing : NLP) จากคำสั่งต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพแม่นยำ รวมถึงแสดงผลการวิเคราะห์ออกมาเป็นภาษามนุษย์ได้อย่างเป็นธรรมชาติ ด้านการค้าในเชิงธุรกิจพาณิชย์ AI สามารถช่วยผู้ขายในการจัดการร้านค้าออนไลน์ได้ง่ายขึ้น และช่วยในการประกอบธุรกิจอีคอมเมิร์ซ เพื่อให้สามารถขยายธุรกิจให้เติบโตได้อย่างรวดเร็ว

ด้านระบบรักษาความปลอดภัย การใช้ AI และ Machine Learning เป็นเครื่องมือในการจัดการข้อมูลมหาศาล อีกทั้งยังสามารถเรียนรู้กระบวนการได้อย่างรวดเร็วด้วยคุณสมบัติของเทคโนโลยีในการสอดส่องและแก้ปัญหาของระบบได้ตลอดเวลา เรียนรู้จากช่องว่างที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็วและพร้อมกันทั้งระบบสามารถเรียนรู้เพิ่มเติมจากสิ่งที่เกิดขึ้นและช่วยส่งต่อถึงกันทั้งระบบทำให้ไม่เสียเวลา รวมทั้งสามารถวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนมหาศาลบน Cloud ได้อย่างรวดเร็ว (อ้างถึง มหาลัญญ์อุตรธานี. ตัวอย่างการนำระบบ AI ไปใช้ในงานด้านต่าง ๆ แหล่งที่มา. [cs.udru.ac.th/~krit/download/AI/AI_Chap1\(Add\).ppt](https://cs.udru.ac.th/~krit/download/AI/AI_Chap1(Add).ppt) (สืบค้นข้อมูลเมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2565). *การอ้างอิงในเนื้อหาเฉพาะชื่อ นามสกุล หรือหน่วยงานรับผิดชอบ ตามด้วยปีพ.ศ.(ชื่อ-นามสกุล, ปีพ.ศ.)*

แนวความคิดดั้งเดิมเกี่ยวกับภาษาจักร การจัดเก็บภาษานั้นมีมาตั้งแต่ในสมัยจักรวรรดิโรมันโดยมีความคิดว่า ภาษา คือ เครื่องมือที่แสดงถึงอำนาจของรัฐ ที่ถูกกำหนดขึ้นโดยอำนาจส่วนกลางเพื่อครอบคลุม

รายจ่ายต่าง ๆ ของรัฐ ซึ่งมีจุดมุ่งหมายหลัก 2 ประการ คือ การดำเนินงานขององค์กรต่าง ๆ ของรัฐและเพื่อการป้องกันจักรวรรดิโรมัน (อรพิน ผลสุวรรณ, 2563, ~~จรรยาบรรณวิชาชีพนักเศรษฐศาสตร์, หน้า 78.~~) ในสมัยศตวรรษที่ 13 อำนาจของกษัตริย์เริ่มแผ่ขยายมากขึ้น รายจ่ายของกษัตริย์มีมากขึ้นทำให้รายรับมีไม่เพียงพอแต่กษัตริย์เองก็ไม่มีอำนาจที่จะบังคับให้บรรดาขุนนางทั้งหลาย ส่งส่วยให้แก่ตนได้ ภาษีในยุคนี้จึงอยู่ในรูปเงินที่บรรดาขุนนางบริจาคให้แก่กษัตริย์ของตน ต่อมาในศตวรรษที่ 14 การขอบริจาคดังกล่าวมีมากขึ้นเรื่อย ๆ สร้างความไม่พอใจแก่ขุนนาง และประชาชนทั้งหลายเป็นสาเหตุของการเกิดหลักความยินยอมของประชาชนในการเสียภาษี ในเวลาต่อมา ในศตวรรษที่ 17 มีแนวความคิดว่า ภาษีเป็นสิ่งที่ประชาชนเสียให้แก่อำนาจของรัฐเพื่อแลกเปลี่ยนกับความคุ้มครองที่รัฐให้แก่ประชาชน และแนวความคิดนี้ได้มีการพัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ ในระหว่างศตวรรษที่ 18 และ 19

แนวคิดสมัยใหม่เกี่ยวกับภาษีอากร มีผู้ให้คำจำกัดความของคำว่า “ภาษี” ไว้หลายท่าน เช่น เอ็ดวิน โรเบิร์ต แอนเดอร์สัน เซลิกแมน (Edwin Robert Anderson Seligman) ภาษีอากร คือ เงินบริจาคที่ราษฎรถูกบังคับให้เสียแก่รัฐบาลเพื่อนำไปใช้จ่ายในทางที่เป็นประโยชน์แก่สังคมโดยรวม โดยมีได้รับประโยชน์เป็นการพิเศษจากการเสียภาษีนั้น (Edwin ~~Robert Anderson Seligman, 2563, “Essays in Taxation”, หน้า 96.~~ ^{ตรงส่วนนี้จะใส่ปี ค.ศ. เนื่องจากเป็นชาวต่างชาติ}) แกซตัน เจซ (Gaston Jeze) ภาษี คือ เงินที่รัฐเรียกเก็บจากบุคคลธรรมดา โดยการใช้อำนาจบังคับเป็นการถาวรและไม่มีสิ่งตอบแทน ทั้งนี้เพื่อครอบคลุมภาระรายจ่ายสาธารณะ พอล - แมรี กอดเม็ต (Paul – Marie Gaudemet) กล่าวว่า ภาษี คือ เงินที่รัฐจัดเก็บโดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อครอบคลุมภาระรายจ่ายสาธารณะ และกระจายภาระรายจ่ายดังกล่าว ตามกำลังความสามารถในการให้ของพลเมือง ไชมอน เจมส์ และ คริสโตเฟอร์ นอบส์ (S. James and C. Nobes) กล่าวว่า ภาษี คือ การเก็บเงินจากประชาชนในลักษณะเป็นการบังคับโดยที่ประชาชนผู้ถูกเรียกเก็บไม่ได้รับสิ่งตอบแทนโดยตรง (จรัสศักดิ์ รอดจันทร์, 2555, ~~“ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา: หลักการและบทวิเคราะห์”, หน้า 3.~~)

ดังนั้น ภาษีอากร คือ สิ่งที่รัฐบาลบังคับเก็บจากราษฎรโดยมิได้มีสิ่งตอบแทนแก่ผู้เสียภาษีโดยตรง เพราะฉะนั้นเราจะเห็นได้ว่าภาษีอากรจะต้องมีลักษณะเป็นการบังคับเก็บมิได้เป็นไปโดยสมัครใจ เช่น เงินบริจาคเพื่อการกุศล และรัฐบาลไม่จำเป็นต้องมีสิ่งตอบแทนโดยตรงแก่ผู้เสียภาษี

ลักษณะสำคัญของภาษีอากรแบ่งพิจารณาได้หลายประการ ดังนี้

- (1) ภาษีอากรโดยทั่วไปนั้นมีลักษณะบังคับเก็บ
- (2) ภาษีอากรโดยทั่วไปไม่มีผลตอบแทนโดยตรงต่อผู้เสียภาษี
- (3) ภาษีอากรไม่เกิดภาระการชำระคืนของรัฐบาล
- (4) ภาษีอากรมีลักษณะเป็นการเคลื่อนย้ายทรัพยากรจากภาคเอกชนไปสู่ภาครัฐ
- (5) ภาษีอากรไม่จำเป็นต้องเรียกเก็บเป็นเงินเสมอไป

ทฤษฎีเกี่ยวกับภาษีอากร ทฤษฎีพื้นฐานการภาษีอากรเป็นการนำเสนอเหตุผลของนักปราชญ์ที่ทำให้ประชาชนไม่อาจปฏิเสธในกรณีที่รัฐต้องจัดเก็บภาษีกรจากประชาชนตามความชอบธรรม โดยแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ เกี่ยวกับพื้นฐานแห่งการภาษีอากรไว้ดังนี้ รายการนี้ไม่มีในเอกสารอ้างอิงท้ายบทความวิจัย (เอกฤษ มงคลนาวิน, 2563, หน้า 116-119.)

1) ทฤษฎีว่าด้วยการอาศัยอุปสงค์สาธารณะ มีแนวคิดในเรื่องของการจัดเก็บภาษีว่าการจัดเก็บภาษีอากร เพื่ออุปสงค์แห่งสวัสดิการสาธารณะทฤษฎีนี้ นักปราชญ์ชาวฝรั่งเศสชื่อ Jean Bodin ได้มีความเห็นว่า พื้นฐานแห่งการภาษีอากรได้แก่ อุปสงค์สาธารณะ กับสวัสดิการสาธารณะ การจัดเก็บภาษีอากร ถ้ามิได้เพื่ออุปสงค์แห่งสวัสดิการจัดเก็บไปการสาธารณะก็จะจัดเก็บมิได้ถ้าจัดเก็บก็ไม่อาจถือได้ว่าเป็น วิธีที่ชอบ

2) ทฤษฎีว่าด้วยการแลกเปลี่ยน มีแนวความคิดในเรื่องของการจัดเก็บภาษีว่าการเสียภาษีอากรของประชาชนเป็นการแลกเปลี่ยนกันประโยชน์ที่ได้รับความคุ้มครองจากรัฐได้รับความคุ้มครองจากรัฐ รัฐจะเป็นหลักประกันในเรื่องของชีวิต ร่างกาย เสรีภาพในทรัพย์สิน ทฤษฎีนี้ นักปราชญ์ชาวอังกฤษที่ชื่อ Senior ได้มีความเห็นว่าเมื่อภักษัตริย์ปกป้องคุ้มครองประชาชนให้ได้รับความเป็นสุขแล้ว ประชาชนเองต้องเคารพต่อภักษัตริย์นั้นด้วย โดยการแลกเปลี่ยนให้ประโยชน์เป็นการตอบแทนที่เรียกว่า ทฤษฎีแลกเปลี่ยน ได้มีการเผยแพร่พร้อมกับทฤษฎีสัญญาประชาคม ดังนั้นความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนกับรัฐจึงตั้งอยู่บนพื้นฐานของการรับและการให้ (Bargain theory)

3) ทฤษฎีว่าด้วยการเสียสละ มีแนวคิดในเรื่องของการจัดเก็บภาษีว่าการภาษีอากรนั้นเป็นการเสียสละของประชาชนให้กับรัฐไม่ว่าระหว่างรัฐกับประชาชนนั้น จะมีความสัมพันธ์กันเป็นพิเศษหรือไม่ก็ตาม เมื่อรัฐได้เกิดขึ้นมาแล้วประชาชนก็ต้องเสียภาษีอากรให้แก่รัฐหรืออาจเรียกได้อีกนัยหนึ่งว่า การภาษีอากรเป็นหน้าที่ของประชาชน จึงอาจมีผู้เรียกชื่อว่าทฤษฎีหน้าที่ การเสียสละนี้ย่อมแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับรายได้ของแต่ละบุคคลแต่การที่จะให้เกิดความเสมอภาคทางภาษีอากรก็ต้องให้เกิดการเสียสละนั้น เสมอภาคกันด้วยการเสียสละดังกล่าวจึงได้เกิดการพัฒนาเป็นทฤษฎีความสามารถ

4) ทฤษฎีว่าด้วยความสามารถ มีแนวคิดคือการที่ประชาชนเสียภาษีอากรให้แก่รัฐใช้จ่ายใช้สอยนั้น ต้องอาศัยมาตรฐาน การจัดแบ่งตามความสามารถในการรับภาระของแต่ละคนและความสามารถ ซึ่งความสามารถดังกล่าวหมายถึง กำลังความสามารถต่อการฝืนใจยอมรับการเสียสละ ส่วนการเสียสละ หมายถึง ความไม่สะดวกและความสูญเสียจึงอาจกล่าวได้ว่าความจริงทฤษฎีความสามารถก็มีข้อแตกต่างกัน กล่าวคือ ทฤษฎีความสามารถเป็นทฤษฎีทางลบซึ่งมีความหมายว่า การเสียภาษีอากรมีแต่เสียสละและความทุกข์หาประโยชน์สิ่งใดมิได้เลย แต่ทฤษฎีความสามารถเป็นทฤษฎีทางบวกซึ่งมีความหมายว่า รัฐได้สร้างสรรค์ความสมบูรณ์ให้แก่ประชาชนส่วนรวม ฉะนั้นประชาชนจึงควรเสียภาษีอากรตามความสามารถแต่ความสามารถในการเสียภาษีอากรจะคำนวณให้แน่นอนได้อย่างไรนั้น ประเด็นนี้นักปราชญ์ทางวิชาการคลังมีความเห็นเป็น 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายอติวิสัย กับฝ่ายภาวะวิสัย

แนวคิดและวัตถุประสงค์ของการจัดเก็บภาษี การจัดเก็บภาษีเป็นเงินที่รัฐบาลต้องนำมาเป็นค่าใช้จ่ายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายด้านรายจ่ายสาธารณะ และดำเนินการตามหน้าที่ของรัฐบาล เช่น การจัดหาสินค้าสาธารณะ (Public Goods) และการจัดหาสินค้ามีประโยชน์ (Merit Goods) เช่น การสาธารณสุขและการศึกษา รัฐบาลหารายได้ดังกล่าวมาจากที่ใด คำตอบคือ รัฐบาลสามารถหารายได้หรือเงินทุนที่จะนำมาใช้จ่ายจากหลายแห่ง เช่น จากการจัดเก็บภาษีอากร จากการเก็บค่าธรรมเนียม จากการขายสินค้า จากการกู้ยืมเงิน เป็นต้น แม้ที่มาของรายได้ของรัฐบาลจะมาจากหลายแห่ง แต่แหล่งรายได้ที่สำคัญและใหญ่ที่สุด คือแหล่งรายได้จากการจัดเก็บภาษีอากร วัตถุประสงค์หลักในการจัดเก็บภาษีอากรของรัฐบาล คือ การหาเงินเพื่อนำมาเป็นค่าใช้จ่ายของรัฐบาล และการจัดเก็บภาษีอากรยังเป็นไป เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อื่น ๆ อีกหลายประการ เช่น เพื่อการกระจายรายได้ครั้งใหม่ให้มีความเสมอภาคยิ่งขึ้น (Equity of Income Redistribution) และเพื่อเป็นเครื่องมือในการรักษาเสถียรภาพเศรษฐกิจ (Economic Regulator) เป็นต้น เพื่อเป็นการง่ายต่อการทำความเข้าใจเราสามารถจำแนกวัตถุประสงค์ในการจัดเก็บภาษีได้ ดังนี้

(1) เพื่อหารายได้มาใช้จ่ายในกิจการของรัฐกิจการส่วนใหญ่ของรัฐเป็นกิจการเพื่อส่วนรวม เช่น ความมั่นคง ความปลอดภัย การศึกษา กิจการสาธารณูปโภคต่าง ๆ

(2) เพื่อควบคุมหรือส่งเสริมพฤติกรรมทางเศรษฐกิจรัฐบาลสามารถใช้ระบบภาษีอากรควบคุมการบริโภคการผลิต หรือวิธีการดำเนินการทางธุรกิจบางชนิด มิให้เกิดผลเสียต่อเศรษฐกิจส่วนรวมได้ เช่น ไม่ต้องการให้ประชาชนบริโภคสุรา บุหรี่ จึงได้เก็บภาษีสินค้าเหล่านี้ในอัตราสูง เป็นต้น

(3) เพื่อการกระจายรายได้และทรัพย์สินให้เป็นธรรมนอกจากรัฐบาลจะใช้มาตรการด้านรายจ่าย เช่น การอุดหนุน การโอนเงินต่าง ๆ ฯลฯ การจัดเก็บภาษีอากรยังเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการกระจายรายได้ด้วย เช่น ใช้วิธีอัตราภาษีก้าวหน้า ภาษีทรัพย์สิน ภาษีมรดก ภาษีสินค้าฟุ่มเฟือยในอัตราสูง เป็นต้น

(4) เพื่อรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ การรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจทั้งด้านราคาสินค้าและการจ้างงานเป็นเป้าหมายทางเศรษฐกิจที่สำคัญ เช่น การป้องกันภาวะเงินเฟ้อ รัฐบาลก็เพิ่มภาษีต่าง ๆ ให้สูงขึ้นเพื่อลดการใช้จ่าย เป็นต้น

ขอบเขตของการวิจัย การศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัญญาประดิษฐ์ หรือ Artificial Intelligent : AI” ศึกษาหลักเกณฑ์กฎหมาย ข้อบังคับกฎหมายทางภาษีตามประมวลรัษฎากรของประเทศไทยและคำจำกัดความปัญญาประดิษฐ์ในประเทศ (สหภาพยุโรป) โดยเทียบเคียงสถานะทางกฎหมายไทยเพื่อแนวทางการจัดเก็บภาษีที่ควรเป็นไปในประเทศไทย

สมมุติฐานการวิจัย ประเทศไทยยังไม่มีมาตรการจัดเก็บภาษีปัญญาประดิษฐ์ (AI) หาก AI ที่เข้ามาทำงานแทนมนุษย์ย่อมส่งผลกระทบโดยตรงต่อแหล่งเงินได้หลักของรัฐ คือ ภาษี ดังนั้นประเทศไทยควรมีกฎหมาย การจัดเก็บภาษีจากปัญญาประดิษฐ์ โดยการสร้างคำจำกัดความและสภาพบุคคลตามกฎหมายของ

ปัญญาประดิษฐ์ เพื่อจัดเก็บภาษีจากปัญญาประดิษฐ์ ทดแทนแรงงานมนุษย์ที่รัฐต้องสูญเสียรายได้จากการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเพื่อนำไปพัฒนาประเทศต่อไป

ระเบียบวิธีวิจัย ในการศึกษาและวิจัยนั้น นิสิตใช้วิธีการศึกษาทางเอกสาร (Documentary Research) เป็นหลัก โดยอาศัยการค้นคว้าข้อมูลเอกสารจากอินเทอร์เน็ต ตำรา บทความ ตั๋วบทกฎหมาย และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาประกอบการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบและหาข้อสรุปที่ชัดเจนอันนำมาซึ่งประโยชน์แก่งานวิจัยมากที่สุด

ควรมีการสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ และมีการสรุปผลการวิจัยตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่าด้วยเป็นอย่างไร

อภิปรายผลการวิจัย การอภิปรายผลควรยกแนวคิดหรือทฤษฎีต่างๆ เพื่อมารองรับผลการศึกษาวินิจฉัยว่ามีความสอดคล้องกับแนวคิดหรือผลที่ได้จากการศึกษาวิจัยอย่างไร

ปัญญาประดิษฐ์อาจถูกยอมรับสภาพบุคคลทางกฎหมายใหม่สำหรับปัญญาประดิษฐ์อาจนำไปสู่การรับรู้ถึงความสามารถในการเสียภาษีใหม่แท้จริงแล้วปัญญาประดิษฐ์ตามหลักกฎหมายทั่วไปนั้นอาจมีความรับผิดชอบทางกฎหมายถ้าปัญญาประดิษฐ์นั้นได้ทำละเมิดกับบุคคลภายนอกแล้วเขาเสียหาย ปัญญาประดิษฐ์ก็อาจจะต้องรับผิดชอบ แต่ในปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดชอบของปัญญาประดิษฐ์เฉพาะ ดังนั้นการให้สถานะปัญญาประดิษฐ์มีแนวคิดมาจากการศึกษากฎหมายเกี่ยวกับปัญญาประดิษฐ์ของสหภาพยุโรป จากคำแนะนำของรัฐสภายุโรปว่าเฉพาะประเด็นเรื่องการกำหนดให้ปัญญาประดิษฐ์มีสภาพบุคคลอิเล็กทรอนิกส์โดยรัฐสภายุโรปได้พิจารณาร่างกฎหมายฉบับแรกว่าด้วยการควบคุมหุ่นยนต์และปัญญาประดิษฐ์และร่างรายงานประกอบการเสนอร่างกฎหมายว่าด้วยการควบคุมหุ่นยนต์ของ เมดี เดลโว (Mady Delvaux) สมาชิกกลุ่ม Group of the Progressive Alliance of Socialists and Democrats (S&D Group) จากประเทศเบลเยียม ทั้งนี้ชื่อเรียกของร่างกฎหมายยุโรปต่อคณะกรรมการการยุโรปก็ยังไม่เป็นที่ยุติ แต่ในระยะยาวอาจเป็นไปได้ว่า AI จะมีสถานะเป็น “บุคคลอิเล็กทรอนิกส์” ในกรณีที่ AI พัฒนาความฉลาดไปเป็นหุ่นยนต์ที่สามารถสั่งการและควบคุมตัวเอง แต่จะต้องพิจารณาให้มีผู้รับผิดชอบในกรณีที่ AI ก่อให้เกิดความเสียหายเช่นกันเมื่อหุ่นยนต์สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง และหากรัฐรับรองสถานะของ AI ว่าควรจะได้รับสถานะเป็น “สภาพบุคคลอิเล็กทรอนิกส์” เช่นเดียวกันกับการกำหนดความเป็นสภาพบุคคลของบริษัท (corporate personality) ตามกฎหมายสิ่งที่รัฐจะต้องทำ คือ กำหนดกรอบกฎหมายสำหรับหุ่นยนต์ นั่นเอง

เมื่อพิจารณาการมีสภาพบุคคลตามกฎหมายไทยแล้ว กฎหมายบัญญัติว่าการเริ่มต้นของสถานะของบุคคล จึงเริ่มต้นมาจากการที่บุคคลธรรมดาที่กฎหมายกำหนดสิทธิเสรีภาพไว้ในกฎหมายสูงสุด คือ รัฐธรรมนูญ และเป็นบุคคลธรรมดาตามกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 15 หมายถึง การที่กฎหมายกำหนดว่า บุคคลต้องมีสิทธิและหน้าที่ ความรับผิดชอบ และต้องปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนด ดังนั้นแล้วเมื่อกฎหมายได้รับรองสถานะบุคคลใด ๆ ให้แล้วสถานะบุคคลนั้นจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด

ปัญญาประดิษฐ์ต้องมีอิสระหากตีความตามที่รัฐสภายุโรปเสนอแนะ ยกตัวอย่างเช่น ในหุ่นยนต์ผ่าตัด โดยปกติแล้วหุ่นยนต์ผ่าตัดส่วนใหญ่ทำงานบนพื้นฐานของแบบจำลอง หรือต้นแบบ (มนุษย์) เช่น Da Vinci Robot ใช้ในการผ่าตัดรักษามะเร็งในอวัยวะต่าง ๆ เช่น มะเร็งในระบบทางเดินปัสสาวะ (Urology) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การผ่าตัดมะเร็งต่อมลูกหมากที่มีประสิทธิภาพ การผ่าตัดทางนรีเวช ศัลยกรรมระบบช่องท้อง ศัลยกรรมระบบทั่วไป นอกจากนี้ยังสามารถพัฒนาใช้ในการผ่าตัดโรคอื่น ๆ ได้ด้วย อาทิ การตัดต่อเส้นเลือด หัวใจได้อย่างแม่นยำ แต่เนื่องจากบุคคล (มนุษย์) ยังคงเป็นส่วนหนึ่งในการตัดสินใจหุ่นยนต์ ปัญญาประดิษฐ์จึงไม่สามารถกล่าวได้ว่า “อิสระ” ตามคำจำกัดความที่ให้ไว้ของรัฐสภายุโรป นี่เป็นตัวอย่างว่ารัฐต้องกำหนดคำจำกัดความที่ครอบคลุม และง่ายต่อการตีความในประเภทปัญญาประดิษฐ์ที่ควรได้รับ การสภาพบุคคล อิเล็กทรอนิกส์ซึ่งก่อให้เกิดสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมาย และรัฐสามารถจัดเก็บภาษีจากการที่รัฐรับรองสภาพบุคคลนั้น และนี่ถือเป็นกรอบความสามารถการจัดเก็บภาษีโดยการให้สภาพบุคคลอิเล็กทรอนิกส์ ปัญญาประดิษฐ์ อีกทั้งการจัดเก็บภาษีดังกล่าวนี้อาจส่งผลกระทบต่อความคิดสร้างสรรค์ของผู้ประดิษฐ์ ปัญญาประดิษฐ์จนอาจทำให้การเจริญเติบโตของนวัตกรรมใหม่หยุดชะงักหาก AI มีสภาพเป็นบุคคล อิเล็กทรอนิกส์นี้ได้

ปัจจุบันประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายในการจัดเก็บภาษีปัญญาประดิษฐ์ ดังนั้น เพื่อหาแนวทาง เทียบเคียงการจัดเก็บภาษีปัญญาประดิษฐ์ดังกล่าวในประเทศไทย เมื่อพิจารณาถึงผลกระทบที่รัฐอาจสูญเสีย แหล่งเงินได้ของประเทศก็คือภาษี รัฐจึงต้องเร่งพัฒนาระบบกฎหมาย เพื่อให้ครอบคลุมเทคโนโลยีที่ก้าวหน้า และปัญญาประดิษฐ์ให้อยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐให้เร็วที่สุดเพราะประโยชน์ของประชาชนทุกคนในประเทศ ทั้งเพื่อความคุ้มครองผู้บริโภคเพราะการมีอยู่ของปัญญาประดิษฐ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเสียหาย ถ้ากล่าวถึงสิ่งที่เป็น กฎเกณฑ์ที่รัฐบาลไทยกำหนดนอกจากกฎหมาย คงมีเฉพาะแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) เป็นยุทธศาสตร์ชาติฉบับแรกของประเทศไทยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งจะต้องนำไปสู่ การปฏิบัติเพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ คือ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนา แล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง”

ก. ในระยะแรก กล่าวคือ เมื่อรัฐได้ประกาศแผนยุทธศาสตร์แห่งชาติ พ.ศ. 2561 ถึง 2580 ออกมา และเพื่อเป็นการส่งเสริมนโยบายดังกล่าวเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนาปัญญาประดิษฐ์ อย่างในสหรัฐอเมริกา รัฐ ได้กำหนดทิศทางการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาโดยทบทวนความสำคัญของแผนดังกล่าวจากองค์กรต่าง ๆ ซึ่งมีทั้งหมด 8 ยุทธศาสตร์ด้วยกันดังที่ได้กล่าวมาข้างต้นนี้ แต่ยุทธศาสตร์ที่ประเทศไทยควรนำมาประยุกต์ใช้ เพื่อจะจัดเก็บภาษีปัญญาประดิษฐ์ในอนาคต คือ ยุทธศาสตร์ที่ 8 ปี 2562 คือ ดังนั้นแผนยุทธศาสตร์การวิจัย และพัฒนา AI แห่งชาติที่ควรเป็นไปของไทย คือ การขยายความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน เพื่อเร่ง ความก้าวหน้าใน AI โดยความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาอุตสาหกรรมและพันธมิตรระหว่างประเทศรวมถึง หน่วยงานที่ไม่ใช่ของรัฐบาลกลางอื่น ๆ เพื่อสร้างความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีใน AI และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง

เพื่อเปลี่ยนความก้าวหน้าเหล่านั้นไปสู่ความสามารถที่เอื้อต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศไทยอย่างรวดเร็ว

ข. ระยะที่สอง เมื่อระยะแรกผ่านพ้นไปหลังจากที่รัฐได้ให้การช่วยเหลือกลุ่มธุรกิจต่าง ๆ ที่พัฒนาปัญญาประดิษฐ์แล้ว รัฐก็จะทราบว่ากลุ่มบริษัทใดใช้ปัญญาประดิษฐ์ในอุตสาหกรรมโดยไม่จำเป็นต้องเรียกให้ธุรกิจนั้นมาลงทะเบียนปัญญาประดิษฐ์เพื่อการจัดเก็บภาษี เพราะมีฐานข้อมูลมาตั้งแต่เริ่มแรกโดยรัฐอาจประกาศการจัดเก็บภาษีปัญญาประดิษฐ์ เพื่อให้ประชาชนรับทราบ ยกตัวอย่างเช่น ภาษีแม่ค้าออนไลน์ ที่รัฐได้ให้สิทธิพิเศษโดยชะลอการบังคับใช้กฎหมายออกไป 2 ปี เพื่อให้ระบบการชำระเงินออนไลน์เติบโตเต็มที่ก่อน หลังจากนั้นจึงเริ่มจัดเก็บภาษีอย่างเต็มรูปแบบ

เมื่อกล่าวถึงการจัดเก็บภาษีปัญญาประดิษฐ์ บุคคลแรกที่ต้องคำนึงถึง คือ ผู้มีส่วนได้เสียในการใช้ การนำเข้าและผลิตปัญญาประดิษฐ์นั้น ซึ่งในกรณีนี้อาจหมายถึง บริษัท อุตสาหกรรม ธุรกิจต่าง ๆ ที่มีการนำปัญญาประดิษฐ์มาใช้ในอุตสาหกรรมเพื่อลดต้นทุนค่าใช้จ่าย ต้นทุนแรงงาน ตัวอย่างเช่น บริษัทหนึ่งเลิกจ้างพนักงาน เพื่อหันมาใช้ปัญญาประดิษฐ์เข้ามาทำงานแทนมนุษย์ ซึ่งปัจจุบันจะเห็นได้ชัดว่าการนำเอาปัญญาประดิษฐ์มาใช้ในอุตสาหกรรมการผลิต เพราะทำให้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพสูงขึ้นมากกว่าการใช้แรงงานมนุษย์ และที่สำคัญไม่ต้องนับวันลาป่วย วันหยุดชดเชย และเงินปันผล แต่กลับเป็นแรงผลักดันสิ่งสำคัญที่ทำให้ธุรกิจดำเนินต่อไปได้อย่างรวดเร็วและสามารถแข่งขันได้ ดังนั้นการจัดเก็บภาษีในส่วนนี้ จึงพิจารณาว่าบุคคลที่ควรมีหน้าที่เสียภาษีปัญญาประดิษฐ์ให้แก่รัฐควรเป็นเจ้าของ ผู้ที่ได้รับประโยชน์จากการนำปัญญาประดิษฐ์มาใช้งานและก่อให้เกิดรายได้แก่ผู้นั้น ย่อมมีหน้าที่เสียภาษีให้กับรัฐ ก่อนที่ปัญญาประดิษฐ์จะมีความอิสระ ตามแนวคิดของสหภาพยุโรปที่ได้ให้คำจำกัดความแก่ปัญญาประดิษฐ์

สถานการณ์กฎหมายเกี่ยวกับปัญญาประดิษฐ์ในสหภาพยุโรป และสหรัฐอเมริกา เมื่อปัญญาประดิษฐ์ได้เข้ามาอยู่ในชีวิตประจำวันของมนุษย์และไม่มีความเป็นไปได้ว่าผู้สร้าง หรือนักปัญญาประดิษฐ์จะหยุดการพัฒนา แต่กลับให้ความสำคัญกับการมุ่งพัฒนาปัญญาประดิษฐ์ เพื่อประโยชน์สูงสุดของการนำมาใช้ไม่ว่าจะอยู่อุตสาหกรรม ธุรกิจ หรือแม้กระทั่งอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่มนุษย์ใช้ เช่น โทรศัพท์ ปัญญาประดิษฐ์ได้เข้ามาทำให้หลายธุรกิจเริ่มปรับเปลี่ยนการดำเนินการของการใช้ปัญญาประดิษฐ์แทนบุคคลากรมนุษย์แทนในการทำงาน เพราะประโยชน์จากการใช้ปัญญาประดิษฐ์ที่เห็นได้อย่างชัดเจนเมื่อเปรียบเทียบกับแรงงานมนุษย์คือ ปัญญาประดิษฐ์สามารถทำงานได้อย่างแม่นยำและสามารถคิด และเรียนรู้การทำงานให้มีประสิทธิภาพตามที่ผู้ประกอบการต้องการและที่สำคัญปัญญาประดิษฐ์ไม่ใช่มนุษย์ ไม่มีชีวิตจิตใจ เหมือนมนุษย์ ปัญญาประดิษฐ์จึงไม่มีความเหน็ดเหนื่อยในการทำงานอย่างมนุษย์ที่ต้องพักผ่อนไม่สามารถทำงานติดต่อกันในหลาย ๆ ชั่วโมงต่อวันได้ แต่ปัญญาประดิษฐ์สามารถทำงานได้ 24 ชั่วโมง ใน 365 วันโดยสามารถทำงานได้ติดต่อกันเป็นเวลานาน

แต่อย่างไรก็ตามแม้ปัญญาประดิษฐ์ที่เข้ามามีประโยชน์อย่างมากในหลายธุรกิจ ทั้งด้านการบริการ การประกอบอาชีพตามวิชาชีพ โลจิสติกส์ ฯลฯ เพราะธุรกิจเหล่านี้สร้างงานที่ประสิทธิภาพ รวดเร็วและที่สำคัญสามารถแข่งขันกับธุรกิจอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ดังนั้นแล้วจึงเกิดปัญหาในด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับการมีอยู่ของปัญญาประดิษฐ์ที่ส่งผลกระทบต่อสังคมมนุษย์ เช่น แรงงาน ฯลฯ และด้านภาษี กล่าวคือ หากปัญญาประดิษฐ์เข้ามาทำงานแทนแรงงานมนุษย์ย่อมทำให้มนุษย์สูญเสียงานของตนประชาชนที่เคยมีรายได้สูญเสียรายได้ของตนไป ฉะนั้นจากผลกระทบนี้ผู้ที่ได้รับความเสียหายอย่างมากคงเป็นรัฐที่อาจสูญเสียรายได้จากการจัดเก็บภาษีบุคคลธรรมดา เพราะประชาชนไม่มีรายได้ ฉะนั้นแล้วประเด็นดังกล่าวจึงเป็นปัญหาระดับโลกที่มีใช้เพียงแต่ประเทศไทยที่ประสบอยู่แต่ยังมีนานาประเทศถกเถียงและหาแนวทางการรับมือกับผลกระทบที่คาดหมายได้ในอนาคต

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย จากภาพรวมทั่วไปนี้ปรากฏแนวคิดในการให้สถานะบุคคลทางกฎหมายปัญญาประดิษฐ์ (AI) ของสหภาพยุโรปและแผนยุทธศาสตร์การวิจัยและพัฒนา AI แห่งชาติของสหรัฐอเมริกา จากการศึกษาทั้งสองประเทศ รวมทั้งประเทศไทยเองก็ยังไม่มีความหมายเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีปัญญาประดิษฐ์แต่อย่างใดจึงอาจก่อให้เกิดปัญหาที่กล่าวมาข้างขึ้น ดังนั้นผู้เขียนจึงมีข้อเสนอแนะโดยแบ่งเป็น 2 ช่วง ดังนี้

ข้อเสนอแนะในระยะสั้น

(1) ประเทศไทยจำเป็นต้องมีพระราชบัญญัติปัญญาประดิษฐ์เพื่อกำกับดูแลปัญญาประดิษฐ์ที่มีอยู่ในปัจจุบันและที่จะเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของอุตสาหกรรมในอนาคต

(2) รัฐอาจจะยังไม่ให้สถานะบุคคลอิเล็กทรอนิกส์แก่ปัญญาประดิษฐ์ อย่างนิติบุคคลในระยะแรกนี้ เพราะอาจก่อให้เกิดการชะงักของการพัฒนานวัตกรรมใหม่ที่กำลังมีการคิดค้น สร้างสรรค์

(3) รัฐจำเป็นต้องสร้างคำจำกัดความให้ประเภทของปัญญาประดิษฐ์ที่ควรเสียภาษีที่ชัดเจนและง่ายต่อการตีความโดยต้องตระหนักถึงผลกระทบที่เกิดจากปัญญาประดิษฐ์ จากการศึกษาพบว่า คำจำกัดความของปัญญาประดิษฐ์ที่ควรเสียภาษี ตามสหภาพยุโรปจะมุ่งเน้นไปที่กระบวนการอิสระปราศจากการควบคุม การเรียนรู้และกระบวนการตัดสินใจของปัญญาประดิษฐ์ นั้นหมายความว่า มิใช่ปัญญาประดิษฐ์ทุกชนิดจะต้องเสียภาษีแต่จะเสียภาษีจากระดับการทำงานของปัญญาประดิษฐ์ ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้หน้าที่ ที่ต้องเสียภาษีปัญญาประดิษฐ์

(4) ภาษีที่จะเกิดขึ้นในระยะสั้นคงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องจัดเก็บภาษีปัญญาประดิษฐ์จากผู้ประกอบการ (เจ้าของ) เพราะในระยะนี้ปัญญาประดิษฐ์ยังไม่มีสถานะ แต่เมื่อไหร่ก็ตามที่ปัญญาประดิษฐ์มีสถานะอย่างคำจำกัดความตามกฎหมายสหภาพยุโรปประกาศออกมาจะเป็นการจัดเก็บภาษีในระยะยาว

(5) รัฐอาจต้องให้การสนับสนุน หรือให้เงินทุนสำหรับธุรกิจที่ต้องการใช้พัฒนา AI ในระยะหนึ่ง เพื่อความไม่ชะงักของการเติบโตของนวัตกรรมใหม่และเป็นการทำให้ธุรกิจที่ใช้ปัญญาประดิษฐ์เข้ามาอยู่ในระบบก่อนเก็บภาษีโดยไม่ต้องอาศัยการแจ้งให้มาลงทะเบียนปัญญาประดิษฐ์อย่างเดียว ดังตัวอย่าง ภาษีแม่ค้าออนไลน์ที่รัฐให้การช่วยเหลือและสิทธิพิเศษก่อนการจัดเก็บภาษีเพื่อต้องการให้แม่ค้าเหล่านั้นเข้ามาอยู่ในระบบ

ข้อเสนอแนะในระยะยาว

(1) เมื่อรัฐทราบฐานข้อมูลทุกธุรกิจที่ใช้ปัญญาประดิษฐ์แล้ว รัฐอาจรับรองสถานะบุคคลอิเล็กทรอนิกส์ให้กับปัญญาประดิษฐ์ เพื่อให้เกิดสิทธิและหน้าที่ภายใต้การกำกับดูแลของกฎหมาย เพราะสถานะทางกฎหมายที่กฎหมายรับรองการมีสภาพบุคคล ณ ปัจจุบันมี 2 ประเภท คือ บุคคลธรรมดา (Natural Person) และนิติบุคคล (Juristic Person) โดยรัฐย่อมมีอำนาจอธิปไตยเหนืออาณาเขตแห่งรัฐของตน กล่าวคือ รัฐต้องมีอิสระที่จะใช้อำนาจอธิปไตยได้อย่างเต็มที่ มีอำนาจที่จะออกกฎหมายใช้บังคับแก่บุคคลที่อยู่ในอาณาเขตแห่งรัฐตนเองได้ ดังนั้นรัฐควรรับรองการมีสภาพบุคคลอิเล็กทรอนิกส์ให้กับปัญญาประดิษฐ์เพื่อให้เกิดสิทธิและหน้าที่ภายใต้วัตถุประสงค์ของกฎหมายและจัดเก็บภาษีต่อไป

(2) กำหนดระยะเวลาให้ผู้ใช้ ผู้นำเข้า เจ้าของ ผู้ประกอบการ องค์กร ที่ใช้ปัญญาประดิษฐ์ทุกชนิดในประเทศไทยต้องนำปัญญาประดิษฐ์มาขึ้นทะเบียนกับสรรพากรเพื่อให้ปัญญาประดิษฐ์ทุกชนิดอยู่ในระบบสรรพากรเช่นเดียวกับบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล

(3) หากปัญญาประดิษฐ์นั้นเข้าองค์ประกอบข้อ 3 ตามกฎเกณฑ์ของคำจำกัดความประเภทและสร้างรายได้ให้กับผู้ใช้ ผู้นำเข้า เจ้าของ ผู้ประกอบการ หรือองค์กรที่ใช้ปัญญาประดิษฐ์ ผู้ใช้ ผู้นำเข้า เจ้าของ ผู้ประกอบการปัญญาประดิษฐ์นั้นต้องเสียภาษีเช่นเดียวกันกับบุคคลธรรมดา และนิติบุคคล

(4) รัฐต้องคำนึงถึงการกำหนดอัตราภาษีที่เป็นกลางให้ปัญญาประดิษฐ์ โดยในระยะแรกรัฐอาจให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี เช่น การยกเว้นการเก็บภาษีเป็นระยะเวลา 1 หรือ 2 ปี แก่บุคคลที่ใช้ผู้นำเข้า เจ้าของ ผู้ประกอบการ หรือองค์กรที่ใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการประกอบธุรกิจ เพื่อให้บุคคลเหล่านั้นมีระยะเวลาในการเตรียมความพร้อมเพื่อเสียภาษีและเก็บภาษีในอัตราที่คำนวณแล้วทางเศรษฐศาสตร์อย่างเต็มรูปแบบเมื่อพ้นระยะที่ให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี

(5) กำหนดบทลงโทษและโทษปรับหากไม่ลงทะเบียนปัญญาประดิษฐ์หรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย

(6) เมื่อรัฐจัดเก็บภาษีปัญญาประดิษฐ์รัฐอาจนำรายได้นั้นมาสร้างระบบประกันรายได้พื้นฐาน (Universal Basic Incomes) ให้กับประชาชนในประเทศ คือ ทำให้ทุกคนในประเทศมีหลักประกันว่า จะมี

รายได้เพียงพอตามมาตรฐานการดำรงชีพขั้นต่ำ และการดำเนินโครงการมีต้นทุนในการบริหารจัดการต่ำโดยในช่วงแรกอาจกำหนดบุคคลที่จะได้รับระบบประกันรายได้ขั้นพื้นฐานนี้ เช่น คนว่างงาน

(7) จากการศึกษาพบว่าหากรัฐจัดเก็บภาษีปัญหาประติษฐ์ทุกชนิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเภทที่เป็นประโยชน์ต่อมนุษย์ในการยกระดับคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เช่น ปัญหาประติษฐ์ที่ใช้ทางการแพทย์ การศึกษา การรบบ การทหาร ฯลฯ หรือที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศชาติเป็นหลัก อาจทำให้ผู้พัฒนาตลาดแรงงานที่จะคิดค้นสิ่งประติษฐ์ใหม่หากต้องเสียภาษี ดังนั้นรัฐจึงจำเป็นต้องมีข้อยกเว้นประเภทปัญหาประติษฐ์ที่ควรได้รับการยกเว้นภาษี

สุดท้ายนี้ในเรื่อง ประเด็นเรื่องการร่างพระราชบัญญัติการจัดเก็บภาษีหัก ณ ที่จ่ายจากการใช้ทุนยนต์และปัญหาประติษฐ์นั้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเป็นภาษีซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับการ เข้าแทนที่แรงงานมนุษย์ของทุนยนต์และปัญหาประติษฐ์มากที่สุด เนื่องจากเมื่อทุนยนต์ดังกล่าวเข้ามาแทนที่แล้ว เงินได้ทางภาษีในส่วนของเงินเดือนค่าจ้างก็จะขาดหายไป ทำให้รัฐไม่สามารถจัดเก็บภาษีจากกรณีดังกล่าวได้ จึงจำเป็นต้องมีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติประมวลรัษฎากร โดยผู้เขียนเห็นว่าควรเพิ่มเติมความในมาตรา 40 (1) ซึ่งแต่เดิมบัญญัติไว้ว่า “เงินได้เนื่องจากการจ้างแรงงานไม่ว่าจะเป็นเงินเดือน ค่าจ้าง เบี้ยเลี้ยง โบนัส เบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ เงินค่าเช่าบ้าน เงินที่คำนวณได้จากมูลค่าของการได้อยู่บ้านที่นายจ้างให้อยู่โดยไม่เสียค่าเช่า เงินที่นายจ้างจ่ายชำระหนี้ใด ๆ ซึ่งลูกจ้างมีหน้าที่ต้องชำระ และเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์ใด ๆ บรรดาที่ได้เนื่องจากการจ้างแรงงาน” ให้เพิ่มเติมความเป็น “เงินได้เนื่องจากการจ้างแรงงานไม่ว่าจะเป็นเงินเดือน ค่าจ้าง เบี้ยเลี้ยง โบนัส เบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ เงินค่าเช่าบ้าน เงินที่คำนวณได้จากมูลค่าของการได้อยู่บ้านที่นายจ้างให้อยู่โดยไม่เสียค่าเช่า เงินที่นายจ้างจ่ายชำระหนี้ใด ๆ ซึ่งลูกจ้างมีหน้าที่ต้องชำระ และเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์ใด ๆ บรรดาที่ได้เนื่องจากการจ้างแรงงาน” อันเป็นฐานภาษีเงินได้ที่มีค่าเทียบเท่ากับค่าจ้างแรงงานของมนุษย์ที่ถูกแทนด้วยทุนยนต์และปัญหาประติษฐ์ หรือเงินได้ที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมทางเศรษฐกิจของทุนยนต์และประติษฐ์ อันถือได้ว่าเป็นฐานเดียวกับการจ้างงานในปัจจุบันนั่นเอง เพื่อให้สามารถครอบคลุมถึงรายได้ทางภาษีของรัฐในส่วนเงินได้เนื่องจากการจ้างแรงงานที่ขาดหายไปจากการแทนที่ดังกล่าว กำหนดเป็นฐานภาษีให้สามารถนำมาคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาต่อไปได้ตามแนวทางของต่างประเทศ ทั้งนี้เพื่อให้บุคคลผู้ได้รับ ประโยชน์จากการใช้ทุนยนต์และปัญหาประติษฐ์เข้าแทนที่แรงงานมนุษย์ กล่าวคือ บุคคล ห้างหุ้นส่วน บริษัท สมาคม หรือคณะบุคคลหักภาษี ณ ที่จ่ายจากเงินที่คำนวณได้จากประโยชน์ที่ได้รับเนื่องจากการแทนที่การจ้างแรงงานด้วยทุนยนต์และปัญหาประติษฐ์นำส่งรัฐ ซึ่งตามปกติยังไม่มีบทบัญญัติในส่วนนี้ ผู้วิจัยเห็นว่าควรเพิ่มเติมวรรคในมาตรา 50 (1) ให้เพิ่มเติมวรรคเป็น “ในกรณีเงินได้พึงประเมินตาม มาตรา 40 (1) ที่เป็นประโยชน์ที่ได้รับเนื่องจากการแทนที่การจ้างแรงงานด้วยทุนยนต์และปัญหาประติษฐ์ ให้คำนวณหักในอัตราร้อยละ 15.0 ของเงินได้” การแก้ไขการหักภาษี ณ ที่จ่ายนี้จะทำให้รัฐสามารถจัดเก็บเงิน

ภาษีจากการแทนที่แรงงานมนุษย์ด้วยหุ่นยนต์และปัญญาประดิษฐ์ได้สม่าเสมอ สามารถนำเงินดังกล่าวไปพัฒนาด้านอื่น ๆ ต่อไปได้โดยไม่ต้องรอภาษี ซึ่งเมื่อมีเงินได้จากการใช้หุ่นยนต์และปัญญาประดิษฐ์เกิดขึ้นผู้ประกอบการจะต้องหักภาษี ณ ที่จ่ายสำหรับจำนวนเงินดังกล่าวไว้ นำส่งรัฐในลำดับต่อไป ทั้งนี้ภายในเดือนมกราคมของ ทุก ๆ ปี บุคคล ห้างหุ้นส่วน บริษัท สมาคม หรือคณะบุคคลผู้มีหน้าที่หักภาษีเงินได้ตามมาตรา 50 จะต้องยื่นรายการภาษีตามแบบที่อธิบดีกำหนดต่อเจ้าพนักงานประเมินภาษีแสดงรายการเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (1) ตามความในมาตรา 58 แห่งประมวลรัษฎากรด้วย

เอกสารอ้างอิง รูปแบบการเขียนเอกสารอ้างอิงท้ายบทความไม่น่าจะใช่แบบนี้

← จีรศักดิ์ รอดจันทร์. (2555). ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา: หลักการและบทวิเคราะห์. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เทคโนโลยี AI (Artificial Intelligence) คืออะไร. แหล่งที่มา: <https://tips.thaiware.com/1746.html>, (สืบค้นเมื่อ 29 ต.ค. 2565)

เทวฤทธิ์ มณีฉาย. หุ่นยนต์ vs แรงงาน (จบ) : การเมืองของกระแสหุ่นยนต์.ประเทศไทย. แหล่งที่มา: <https://prachatai.com/journal/2018/08/78219> (สืบค้นเมื่อ 15 พฤษภาคม 2565).

บุญธรรม ภัทราจารุกุล. 2556. หุ่นยนต์อุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น. (สืบค้นเมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2565).

มหาลัยภัฏอุตรธานี. ตัวอย่างการนำระบบ AI ไปใช้ในงานด้านต่าง ๆ แหล่งที่มา: [cs.udru.ac.th/~krit/download/AI/AI_Chap1\(Add\).ppt](https://cs.udru.ac.th/~krit/download/AI/AI_Chap1(Add).ppt) (สืบค้นข้อมูลเมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2565).

อรพิน ผลสุวรรณ. (2537). “ภาษีคืออะไร.” วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

Edwin Robert Anderson Seligman, 2563, “Essays in Taxation”,.

แบบประเมินบทความวิจัย

การประชุมวิชาการระดับชาติ “การศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ครั้งที่ 7” ประจำปี 2566

วันศุกร์ที่ 26 พฤษภาคม 2566 (ผ่านระบบออนไลน์)

1. ชื่อบทความ : มาตรการทางภาษี ศึกษากรณีมาตรการการเสียภาษีของผู้ประกอบกิจการนำเอาเทคโนโลยี ปัญญาประดิษฐ์มาใช้แทนแรงงานมนุษย์ Con2023_0_44

2. หัวข้อการประเมินบทความ

รายการประเมิน	ผลการประเมิน			ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ
	ผ่าน	ผ่านและแก้ไข	ไม่ผ่าน	
1. บทคัดย่อภาษาไทย		/		อยู่ในเกณฑ์ดีมาก
2. บทคัดย่อภาษาอังกฤษ				บทคัดย่อภาษาอังกฤษ ไม่ชัดเจน
3. บทนำ		/		ไม่ครบถ้วน ควรเพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับผลกระทบของเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ที่มีต่อสังคมและเศรษฐกิจ
4. วัตถุประสงค์การวิจัย				
5. สมมติฐานการวิจัย (ถ้ามี)	/			ไม่ครบถ้วน
6. วิธีดำเนินการวิจัย	/			
7. ผลการวิจัย			/	ไม่สมบูรณ์ ควรเพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับผลกระทบของเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ที่มีต่อสังคมและเศรษฐกิจ
8. สรุปผลการวิจัย			/	- ไม่สมบูรณ์ (ควรเพิ่ม)
9. อภิปรายผล		/		การอภิปรายผลยังไม่ชัดเจน ควรเพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับผลกระทบของเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ที่มีต่อสังคมและเศรษฐกิจ
10. ข้อเสนอแนะ		/		ข้อเสนอแนะยังไม่ชัดเจน ควรเพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับผลกระทบของเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ที่มีต่อสังคมและเศรษฐกิจ
11. เอกสารอ้างอิง		/		ไม่ครบถ้วน ควรเพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับผลกระทบของเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ที่มีต่อสังคมและเศรษฐกิจ
12. องค์ความรู้ใหม่และคุณค่าทางวิชาการ	/			

ผลการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ

- ☐ 1) บทความผ่านเกณฑ์
- ☒ 2) บทความผ่านเกณฑ์ แต่ต้องแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
- ☐ 3) บทความไม่ผ่านเกณฑ์

มาตรการทางภาษี ศึกษากรณีมาตรการการเสียภาษีของผู้ประกอบกิจการนำเอาเทคโนโลยี
ปัญญาประดิษฐ์มาใช้แทนแรงงานมนุษย์

TAX MEASURES STUDY THE CASE OF TAX COLLECTION MEASURES OF ENTREPRENEURS
USING ARTIFICIAL INTELLIGENCE TECHNOLOGY TO REPLACE HUMAN LABOR.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัญหาการเก็บภาษีจากแรงงานปัญญาประดิษฐ์ (AI) แทน
แรงงานมนุษย์ 2) เพื่อศึกษาแนวคิดและทฤษฎี การใช้ปัญญาประดิษฐ์ในอุตสาหกรรมและผลกระทบต่อการ
จ้างงานในประเทศไทยและต่างประเทศ 3) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายต่างประเทศในระบบ
Common Law และระบบ Civil Law เปรียบเทียบกับประเทศไทย 4) เพื่อศึกษาหาข้อสรุปและข้อเสนอแนะ
ในการจัดเก็บภาษีจากปัญญาประดิษฐ์แทนแรงงานมนุษย์

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ปัญญาประดิษฐ์โดยกฎหมายอาจรับรองให้ปัญญาประดิษฐ์มีสภาพเป็น “บุคคล
อิเล็กทรอนิกส์” ตามทฤษฎีการรับรองสภาพบุคคลนิติบุคคล เพื่อให้ปัญญาประดิษฐ์เหล่านี้เกิดสิทธิและหน้าที่
ตามกฎหมายและอยู่ภายใต้กฎหมายโดยรัฐสามารถจัดเก็บภาษีปัญญาประดิษฐ์ได้ เพราะการรับรองสภาพ
บุคคลอิเล็กทรอนิกส์นั้นเสมือนอย่างสภาพบุคคลธรรมดา สภาพนิติบุคคล เพราะเมื่อกฎหมายรับรองสภาพ
บุคคลใด ๆ แล้วในด้านภาษีสภาพบุคคลนั้นหากสามารถทำงาน และสร้างรายได้ ย่อมมีหน้าที่เสียภาษีให้แก่รัฐ
ดังนั้นการที่ปัญญาประดิษฐ์เข้ามาทำงานแทนมนุษย์และสร้างรายได้ควรมีหน้าที่เสียภาษีตามกฎหมาย ใน
มาตรการจัดเก็บภาษีปัญญาประดิษฐ์นี้ เพื่อเพิ่มแหล่งรายได้ให้กับรัฐ หรือทดแทนการสูญเสียรายได้จากแหล่ง
ภาษีบุคคลธรรมดาและนำไปพัฒนาประเทศและอีกด้านหนึ่ง คือ รัฐส่งเสริมการพัฒนาปัญญาประดิษฐ์และ
ขยายความร่วมมือระหว่างรัฐกับเอกชน โดยการที่รัฐอาจให้เงินทุนช่วยเหลือธุรกิจ เพื่อให้เศรษฐกิจในประเทศ
เติบโตเพราะธุรกิจมีการใช้ปัญญาประดิษฐ์อย่างแพร่หลาย และผู้ที่ได้รับประโยชน์ จากการนำปัญญาประดิษฐ์
มาใช้งานและก่อให้เกิดรายได้แก่ผู้นั้น ย่อมมีหน้าที่เสียภาษีให้กับรัฐ

คำสำคัญ: ปัญญาประดิษฐ์, หุ่นยนต์, มาตรการทางภาษี

Abstract

The objective of this study is 1) to study the problem of artificial intelligence (AI) tax collection instead of human labor 2) to study the concept and theory of industrial intelligence and employment impact in Thailand and 3) to compare foreign legal measures in the Common Law system and Civil Law system with Thailand. To study the conclusion and suggestion of taxation on artificial intelligence instead of human labor.

The research concluded that artificial intelligence by law may certify artificial intelligence as an "electronic person" according to the theory of certification of legal conditions. In order for this artificial intelligence to be legal and subject to the law, the state can collect artificial intelligence tax. Because certification of electronic person conditions is like an ordinary person's legal condition. Because when the law recognizes a person's condition in terms of tax, the person's condition, if he can work and earn income, is liable to pay taxes to the state. Therefore, artificial intelligence to replace humans and generate income should be legally responsible for the collection of artificial intelligence tax in order to increase revenue sources for the state or compensate for the loss of personal and farm income to develop the country and on the other hand, the state promotes artificial intelligence development and expands cooperation between the state and the private sector. The government may provide subsidies to businesses to help the domestic economy grow because of the widespread use of artificial intelligence and those who benefit from it. From the use of artificial intelligence to work and generate income for a person, it is responsible for paying taxes to the state.

Keywords: Artificial Intelligence, Robots, Tax Measures

บทนำ

ปัญญาประดิษฐ์ หรือ Artificial Intelligence หรือ AI ได้สร้างความเป็นไปได้ให้แก่เครื่องจักรในการเรียนรู้จากประสบการณ์ในอดีต ปรับแต่งเข้ากับข้อมูลที่ป้อนเข้าไปใหม่และทำหน้าที่เปรียบเสมือนมนุษย์ตัวอย่างของ AI ส่วนใหญ่ที่คุณมักจะได้ยินในทุกวันนี้ เริ่มตั้งแต่คอมพิวเตอร์ที่เล่นหมากรุกได้ จนถึงรถยนต์ที่ขับเคลื่อนด้วยตัวเอง เหล่านี้ล้วนแต่ต้องพึ่งพาการเรียนรู้เชิงลึกและการประมวลผลภาษาธรรมชาติ ด้วยการใช้เทคโนโลยีเหล่านี้ คอมพิวเตอร์จะได้รับการฝึกฝนให้เอาชนะเป้าหมายที่กำหนดโดยการประมวลผลข้อมูลปริมาณมหาศาลและจัดจํารูปแบบของข้อมูลเหล่านั้นทั้งหมด

ประโยชน์ของการนำ AI (Artificial Intelligence) หรือ ปัญญาประดิษฐ์ มาใช้ในการให้บริการของภาครัฐ คือ

- (1) การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น
- (2) ช่วยพัฒนาบริการภาครัฐใหม่ ๆ และทำให้มีคุณภาพมากขึ้น
- (3) ก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
- (4) ทำน้อยแต่ได้มาก เพราะได้ผลลัพธ์จากการดำเนินงานที่ดีขึ้น โดยใช้ความพยายามน้อยลง

การเตรียมความพร้อมในการใช้ AI ของหน่วยงานภาครัฐ ผู้บริหารระดับสูงต้องเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีการปลูกฝังแนวคิดการพัฒนาและการใช้ประโยชน์จาก AI ในหน่วยงาน และพัฒนาแนวทางการจัดการข้อมูลและเครื่องมือเกี่ยวกับ AI อย่างมีแบบแผน โดยที่หน่วยงานภาครัฐทั่วโลกมีการประยุกต์ใช้ AI เพื่อให้บริการประชาชนในด้านต่าง ๆ อาทิ สวัสดิการสังคม สาธารณสุข ความมั่นคงภายในประเทศ การทหาร การคมนาคมขนส่ง การศึกษา เหตุฉุกเฉิน ประชาสัมพันธ์ และอื่น ๆ ด้วยเหตุนี้แนวคิดการจัดเก็บภาษีจากปัญญาประดิษฐ์ (AI) มีนักกฎหมาย และนักวิชาการได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาที่น่าพิจารณาว่าในอนาคต AI จะเข้ามาแทนที่แรงงานมนุษย์ โดยเสนอแนวคิดของการจัดเก็บภาษีจาก

ปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในยุคนี้อาจจำเป็นต้องมีการปรับปรุงการจัดเก็บภาษีใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับการเสียไปของทรัพยากรของรัฐและการเกิดรายได้ใหม่ของบุคคลที่มีส่วนได้เสีย โดยเริ่มจากการศึกษาการจัดเก็บภาษีตามสถานะบุคคลของ กฎหมายเพื่อการศึกษาแผนการจัดเก็บภาษี AI ความเป็นไปได้ในมาตรการจัดเก็บภาษี AI จากมุมมองของกฎหมายโดยพิจารณาในประเด็นแรกเรื่องคำจำกัดความของคำว่าปัญญาประดิษฐ์ (AI) ประเด็นที่สองการสร้างสถานะบุคคลทางภาษีใหม่ และวิเคราะห์กฎหมายภาษีของไทย เมื่อประเทศมีรายได้หลักมาจากภาษีของประชาชนแต่หากประชาชนที่เคยต้องเสียภาษีลดลงเพราะมี AI เข้ามาทำงานแทนมนุษย์ในแนวคิดที่ว่ามนุษย์เมื่อมีรายได้ย่อมมีหน้าที่เสียภาษีให้แก่รัฐ ดังนั้นการที่หุ่นยนต์ปัญญาประดิษฐ์ที่เข้ามาทำงานแทนมนุษย์และสร้างรายได้ก็ควรมีหน้าที่เสียภาษีตามกฎหมายผลกระทบดังกล่าวอาจนำไปสู่การขาดดุลของรัฐและอาจกระทบต่อระบบเศรษฐกิจภายในประเทศ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการเก็บภาษีจากแรงงานปัญญาประดิษฐ์ (AI) แทนแรงงานมนุษย์
2. เพื่อศึกษาแนวคิดและทฤษฎี การใช้ปัญญาประดิษฐ์ในอุตสาหกรรมและผลกระทบต่อการจ้างงานในประเทศไทยและต่างประเทศ
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายต่างประเทศในระบบ Common Law และระบบ Civil Law เปรียบเทียบกับประเทศไทย
4. เพื่อศึกษาหาข้อสรุปและข้อเสนอแนะในการจัดเก็บภาษีจากปัญญาประดิษฐ์แทนแรงงานมนุษย์

ทบทวนวรรณกรรม

ปัญญาประดิษฐ์ หมายถึง ความฉลาดเทียมที่สร้างขึ้นให้กับสิ่งที่ไม่มีชีวิต ปัญญาประดิษฐ์เป็นสาขาหนึ่งในด้านวิทยาการคอมพิวเตอร์ และวิศวกรรมเป็นหลัก แต่ยังรวมถึงศาสตร์ในด้านอื่น ๆ อย่างจิตวิทยา ปรัชญา หรือชีววิทยา ซึ่งสาขาปัญญาประดิษฐ์เป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการการคิด การกระทำ การให้เหตุผล การปรับตัว หรือการอนุมาน และการทำงานของสมอง แม้ว่าดังเดิมนั้นเป็นสาขาหลักในวิทยาการคอมพิวเตอร์ แต่แนวคิดหลาย ๆ อย่างในศาสตร์นี้ได้มาจากการปรับปรุงเพิ่มเติมจากศาสตร์อื่น ๆ เช่น 1) การเรียนรู้ของเครื่อง นั้นมีเทคนิคการเรียนรู้ที่เรียกว่า การเรียนรู้ต้นไม้ตัดสินใจ ซึ่งประยุกต์เอาเทคนิคการอุปนัยของจอห์น สจวร์ต มิลล์ นักปรัชญาชื่อดังของอังกฤษ มาใช้ 2) เครือข่ายประสาทเทียมก็นำเอาแนวคิดของการทำงานของสมองของมนุษย์ มาใช้ในการแก้ปัญหาการแบ่งประเภทของข้อมูล และแก้ปัญหาอื่น ๆ ทางสถิติ เช่น การวิเคราะห์ความถดถอยหรือ การปรับเส้นโค้ง อย่างไรก็ตาม เนื่องจากปัจจุบันวงการปัญญาประดิษฐ์ มีการพัฒนาส่วนใหญ่โดยนักวิทยาศาสตร์คอมพิวเตอร์ อีกทั้งวิชาปัญญาประดิษฐ์ ก็ต้องเรียนที่ภาควิชาคอมพิวเตอร์ของคณะวิทยาศาสตร์หรือคณะวิศวกรรมศาสตร์ เราจึงถือเอาง่าย ๆ ว่า ศาสตร์นี้เป็นสาขาของ

วิทยาการคอมพิวเตอร์นั่นเอง (เทคโนโลยี AI (Artificial Intelligence) คืออะไร. แหล่งที่มา: <https://tips.thaiware.com/1746.html>, สืบค้นเมื่อ 29 ต.ค.65)

คำนิยามของปัญญาประดิษฐ์มีมากมายหลากหลาย ซึ่งสามารถจัดแบ่งออกเป็น 4 ประเภทโดยมองใน 2 มิติ ได้แก่ 1) ระหว่าง นิยามที่เน้นระบบที่เลียนแบบมนุษย์ กับ นิยามที่เน้นระบบที่มีเหตุผล (แต่ไม่จำเป็นต้องเหมือนมนุษย์) 2) ระหว่าง นิยามที่เน้นความคิดเป็นหลัก กับ นิยามที่เน้นการกระทำเป็นหลัก ปัจจุบันงานวิจัยหลัก ๆ ของปัญญาประดิษฐ์จะมีแนวคิดในรูปที่เน้นเหตุผลเป็นหลัก เนื่องจากการนำปัญญาประดิษฐ์ไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาไม่จำเป็นต้องอาศัยอารมณ์หรือความรู้สึกของมนุษย์ (บุญธรรม ภัทราจารกุล, “หุ่นยนต์อุตสาหกรรม”, กรุงเทพฯ, ซีเอ็ดดูเคชั่น, 2563 (สืบค้นเมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน 2565))

อย่างไรก็ตามนิยามทั้ง 4 ไม่ได้ต่างกันโดยสมบูรณ์ นิยามทั้ง 4 ต่างก็มีส่วนร่วมที่คาบเกี่ยวกันอยู่

1. ระบบที่คิดเหมือนมนุษย์ (Systems that think like humans) กลไกของกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับความคิดของมนุษย์ เช่น การตัดสินใจ การแก้ปัญหา การเรียนรู้ก่อนที่จะทำให้หุ่นยนต์คิดอย่างมนุษย์ได้ ต้องรู้ก่อนว่ามนุษย์มีกระบวนการคิดอย่างไร ซึ่งการวิเคราะห์ลักษณะการคิดของมนุษย์เป็นศาสตร์ด้านการศึกษาทางวิทยาศาสตร์ทั้งเรื่องของความคิดและ **ความฉลาด (cognitive science)** เช่น การศึกษาโครงสร้างสามมิติของเซลล์สมอง การแลกเปลี่ยนประจุไฟฟ้าระหว่างเซลล์สมอง เป็นต้น

2. ระบบที่กระทำเหมือนมนุษย์ (Systems that act like humans) การสร้างเครื่องจักรที่ทำงานในสิ่งซึ่งอาศัยปัญญาเมื่อกระทำโดยมนุษย์ สื่อสารได้ด้วยภาษาที่มนุษย์ใช้ เช่น ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ตัวอย่าง คือ การแปลงข้อความเป็นคำพูด และการแปลงคำพูดเป็นข้อความที่เห็นได้ในปัจจุบัน เช่น call center ต่างๆ ที่หลายบริษัทนำมาใช้ เพื่อลดการใช้แรงงานคน และสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้า เคลื่อนไหวได้คล้ายมนุษย์ เช่น หุ่นยนต์ช่วยงานต่างๆ เช่น ดูฝุ่น เคลื่อนย้ายสิ่งของ เรียนรู้ได้โดยสามารถตรวจจบบรูปแบบการเกิดของเหตุการณ์ใดๆ แล้วปรับตัวสู่สิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปได้ มีประสิทธิภาพสัมผัสคล้ายมนุษย์ เช่น คอมพิวเตอร์รับภาพได้โดยอุปกรณ์รับสัมผัสแล้วนำภาพไปประมวล

3. ระบบที่คิดอย่างมีเหตุผล (Systems that think rationally) การศึกษาความสามารถในด้านสติปัญญาโดยใช้โมเดลการคำนวณ การศึกษาวิธีการคำนวณที่สามารถรับรู้ ใช้เหตุผล และการกระทำ หรือใช้หลักตรรกศาสตร์ในการคิดหาคำตอบอย่างมีเหตุผล เช่น ระบบผู้เชี่ยวชาญ

4. ระบบที่กระทำอย่างมีเหตุผล (Systems that act rationally) การศึกษาเพื่อออกแบบโปรแกรมที่มีความสามารถในการกระทำหรือเป็นตัวแทนในระบบอัตโนมัติต่าง ๆ ที่มีปัญหาหรือพฤติกรรมที่แสดงปัญญาในสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นและเพื่อบรรลุเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ เช่น โปรแกรมเล่นหมากรุกที่จะทำให้คู่ต่อสู้แพ้ให้ได้ เป็นต้น ตัวอย่างการนำระบบปัญญาประดิษฐ์มาใช้ในการทำงาน (เทวฤทธิ์ มณีฉาย. หุ่นยนต์ vs แรงงาน (จบ) : การเมืองของกระแสหุ่นยนต์.ประชาไท. แหล่งที่มา <https://prachatai.com/journal/7821> 9 (สืบค้นเมื่อ 20 พฤศจิกายน 2565))

การนำเอาปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence : AI) มาใช้ในการทำงาน เป็นเทคโนโลยีในรูปแบบหนึ่งที่ทำให้คอมพิวเตอร์มีลักษณะเหมือนมนุษย์หรือจักรกลอัจฉริยะ ทั้งในเรื่องของความคิด การวิเคราะห์หรือการเลียนแบบพฤติกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ โดยใช้โปรแกรมหรือซอฟต์แวร์ที่มนุษย์เขียนหรือจัดทำชุดคำสั่งขึ้น แล้วนำมาประมวลผลหรือนำมาฝังไว้กับอุปกรณ์ส่วนใดส่วนหนึ่ง เพื่อทำให้เกิดระบบจักรกลอัจฉริยะหรืออุปกรณ์นั้นสามารถสื่อสารกับมนุษย์ได้ โดยใช้ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ หรือภาษาใดก็ตามและยังสามารถแปลความหมายของคำที่มนุษย์พูด เพื่อให้ตรงกับภาษาตามที่ต้องการ อีกทั้งจักรกลอัจฉริยะยังสามารถทำให้อุปกรณ์ที่มีการฝังเทคโนโลยี AI ไว้ สามารถขยับหรือเคลื่อนไหวได้อีกด้วยรวมถึงเทคโนโลยี AI มีกระบวนการคิดที่คล้ายมนุษย์ และยังสามารถช่วยในการวิเคราะห์ตัดสินใจข้อมูลต่าง ๆ ได้เอง โดยมีการนำ AI มาใช้ในด้านต่าง ๆ อาทิ

ด้านการแพทย์และเทคโนโลยีชีวภาพ เพื่อการวินิจฉัยโรค การเก็บข้อมูลและการให้ความรู้แก่ผู้ป่วย การใช้หุ่นยนต์เพื่อการผ่าตัด การเพิ่มศักยภาพการรักษาพยาบาลโดยใช้ข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อวางแผนการรักษาให้เหมาะสมกับแต่ละบุคคล

ด้านคมนาคมขนส่ง โดยการใช้รถยนต์ไฟฟ้าหรือรถยนต์ไร้คนขับ เพื่อลดปริมาณก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์เป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายและค่าซ่อมบำรุง อีกทั้งสามารถคำนวณระยะเวลาในการเดินทางได้ด้วย

ด้านการประมวลผลภาษา AI สามารถวิเคราะห์ข้อมูลที่ซับซ้อนได้ใกล้เคียงกับมนุษย์ โดยใช้กระบวนการประมวลผลทางภาษา (Natural Language Processing : NLP) จากคำสั่งต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพแม่นยำ รวมถึงแสดงผลการวิเคราะห์ออกมาเป็นภาษามนุษย์ได้อย่างเป็นธรรมชาติ ด้านการค้าในเชิงธุรกิจพาณิชย์ AI สามารถช่วยผู้ขายในการจัดการร้านค้าออนไลน์ได้ง่ายขึ้น และช่วยในการประกอบธุรกิจอีคอมเมิร์ซ เพื่อให้สามารถขยายธุรกิจให้เติบโตได้อย่างรวดเร็ว

ด้านระบบรักษาความปลอดภัย การใช้ AI และ Machine Learning เป็นเครื่องมือในการจัดการข้อมูลมหาศาล อีกทั้งยังสามารถเรียนรู้กระบวนการได้อย่างรวดเร็วด้วยคุณสมบัติของเทคโนโลยีในการสอดส่องและแก้ปัญหาของระบบได้ตลอดเวลา เรียนรู้จากช่องว่างที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็วและพร้อมกันทั้งระบบสามารถเรียนรู้เพิ่มเติมจากสิ่งที่เกิดขึ้นและช่วยส่งต่อถึงกันทั้งระบบทำให้ไม่เสียเวลา รวมทั้งสามารถวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนมหาศาลบน Cloud ได้อย่างรวดเร็ว (อ้างถึง มหาลัญญ์อุตรธานี. ตัวอย่างการนำระบบ AI ไปใช้ในงานด้านต่าง ๆ แหล่งที่มา. cs.udru.ac.th/~krit/download/AI/AI_Chap1(Add).ppt (สืบค้นข้อมูลเมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2565).

แนวความคิดดั้งเดิมเกี่ยวกับภาษากรีก การจัดเก็บภาษานั้นมีมาตั้งแต่ในสมัยจักรวรรดิโรมันโดยมีความคิดว่า ภาษา คือ เครื่องมือที่แสดงถึงอำนาจของรัฐ ที่ถูกกำหนดขึ้นโดยอำนาจส่วนกลางเพื่อครอบคลุม

รายจ่ายต่าง ๆ ของรัฐ ซึ่งมีจุดมุ่งหมายหลัก 2 ประการ คือ การดำเนินงานขององค์กรต่าง ๆ ของรัฐและเพื่อการป้องกันจักรวรรดิโรมัน (อรพิน ผลสุวรรณ, 2563, วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, หน้า 78.) ในสมัยศตวรรษที่ 13 อำนาจของกษัตริย์เริ่มแผ่ขยายมากขึ้น รายจ่ายของกษัตริย์มีมากขึ้นทำให้รายรับมีไม่เพียงพอแต่กษัตริย์เองก็ไม่มีอำนาจที่จะบังคับให้บรรดาขุนนางทั้งหลาย ส่งส่วยให้แก่ตนได้ ภาษีในยุคนั้นจึงอยู่ในรูปเงินที่บรรดาขุนนางบริจาคให้แก่กษัตริย์ของตน ต่อมาในศตวรรษที่ 14 การขอบริจาคดังกล่าวมีมากขึ้นเรื่อย ๆ สร้างความไม่พอใจแก่ขุนนาง และประชาชนทั้งหลายเป็นสาเหตุของการเกิดหลักความยินยอมของประชาชนในการเสียภาษีในเวลาต่อมา ในศตวรรษที่ 17 มีแนวความคิดว่า ภาษีเป็นสิ่งที่ประชาชนเสียให้แก่รัฐเพื่อแลกเปลี่ยนกับความคุ้มครองที่รัฐให้แก่ประชาชน และแนวความคิดนี้ได้มีการพัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ ในระหว่างศตวรรษที่ 18 และ 19

แนวคิดสมัยใหม่เกี่ยวกับภาษีอากร มีผู้ให้คำจำกัดความของคำว่า “ภาษี” ไว้หลายท่าน เช่น เอ็ดวิน โรเบิร์ต แอนเดอร์สัน เซลิกแมน (Edwin Robert Anderson Seligman) ภาษีอากร คือ เงินบริจาคที่ราษฎรถูกบังคับให้เสียแก่รัฐบาลเพื่อนำไปใช้จ่ายในทางที่เป็นประโยชน์แก่สังคมโดยรวม โดยมีได้รับประโยชน์เป็นการพิเศษจากการเสียภาษีนั้น (Edwin Robert Anderson Seligman, 2563, “Essays in Taxation”, หน้า 96.) แกซตัน เจซ (Gaston Jeze) ภาษี คือ เงินที่รัฐเรียกเก็บจากบุคคลธรรมดา โดยการใช้อำนาจบังคับเป็นการถาวรและไม่มีสิ่งตอบแทน ทั้งนี้เพื่อครอบคลุมภาระรายจ่ายสาธารณะ พอล - แมรี กอดเม็ธ (Paul - Marie Gaudemet) กล่าวว่า ภาษี คือ เงินที่รัฐจัดเก็บโดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อครอบคลุมภาระรายจ่ายสาธารณะ และกระจายภาระรายจ่ายดังกล่าว ตามกำลังความสามารถในการให้ของพลเมือง ไชมอน เจมส์ และ คริสโตเฟอร์ นอบส์ (S. James and C. Nobes) กล่าวว่า ภาษี คือ การเก็บเงินจากประชาชนในลักษณะเป็นการบังคับโดยที่ประชาชนผู้ถูกเรียกเก็บไม่ได้รับสิ่งตอบแทนโดยตรง (จรัสศักดิ์ รอดจันทร์, 2555, “ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา: หลักการและบทวิเคราะห์”, หน้า 3.)

ดังนั้น ภาษีอากร คือ สิ่งที่รัฐบาลบังคับเก็บจากราษฎรโดยมิได้มีสิ่งตอบแทนแก่ผู้เสียภาษีโดยตรง เพราะฉะนั้นเราจะเห็นได้ว่าภาษีอากรจะต้องมีลักษณะเป็นการบังคับเก็บมิได้เป็นไปโดยสมัครใจ เช่น เงินบริจาคเพื่อการกุศล และรัฐบาลไม่จำเป็นต้องมีสิ่งตอบแทนโดยตรงแก่ผู้เสียภาษี

ลักษณะสำคัญของภาษีอากรแบ่งพิจารณาได้หลายประการ ดังนี้

- (1) ภาษีอากรโดยทั่วไปนั้นมีลักษณะบังคับเก็บ
- (2) ภาษีอากรโดยทั่วไปไม่มีผลตอบแทนโดยตรงต่อผู้เสียภาษี
- (3) ภาษีอากรไม่เกิดภาระการชำระคืนของรัฐบาล
- (4) ภาษีอากรมีลักษณะเป็นการเคลื่อนย้ายทรัพยากรจากภาคเอกชนไปสู่ภาครัฐ
- (5) ภาษีอากรไม่จำเป็นต้องเรียกเก็บเป็นเงินเสมอไป

ทฤษฎีเกี่ยวกับภาษีอากร ทฤษฎีพื้นฐานการภาษีอากรเป็นการนำเสนอเหตุผลของนักปราชญ์ที่ทำให้ประชาชนไม่อาจปฏิเสธในกรณีที่รัฐต้องจัดเก็บภาษีกรจากประชาชนตามความชอบธรรม โดยแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ เกี่ยวกับพื้นฐานแห่งการภาษีอากรไว้ดังนี้ (อุกฤษ มงคลนาวิน, 2563, หน้า 116-119.)

1) **ทฤษฎีว่าด้วยการอาศัยอุปสงค์สาธารณะ** มีแนวคิดในเรื่องของการจัดเก็บภาษีว่าการจัดเก็บภาษีอากร เพื่ออุปสงค์แห่งสวัสดิการสาธารณะ ^{1๓๖} ทฤษฎีนี้ นักปราชญ์ชาวฝรั่งเศสชื่อ Jean Bodin ได้มีความเห็นว่า พื้นฐานแห่งการภาษีอากรได้แก่ อุปสงค์สาธารณะ กับสวัสดิการสาธารณะ การจัดเก็บภาษีอากร ถ้ามิได้เพื่ออุปสงค์แห่งสวัสดิการจัดเก็บไปการสาธารณะก็จะจัดเก็บมิได้ ^{๑๓๗} ถ้าจัดเก็บก็ไม่อาจถือได้ว่าเป็น ^{๑๓๘} วิธีที่ชอบ ^{๑๓๙}

2) **ทฤษฎีว่าด้วยการแลกเปลี่ยน** มีแนวความคิดในเรื่องของการจัดเก็บภาษีว่าการเสียภาษีอากรของประชาชนเป็นการแลกเปลี่ยนกัน ^{๑๔๐} ประโยชน์ที่ได้รับความคุ้มครองจากรัฐได้รับความคุ้มครองจากรัฐ รัฐจะเป็นหลักประกันในเรื่องของชีวิต ร่างกาย เสรีภาพในทรัพย์สิน ทฤษฎีนี้ นักปราชญ์ชาวอังกฤษที่ชื่อ Senior ได้มีความเห็นว่าเมื่อภักษัตริย์ปกป้องคุ้มครองประชาชนให้ได้รับความเป็นสุขแล้ว ประชาชนเองต้องเคารพต่อภักษัตริย์นั้นด้วย โดยการแลกเปลี่ยนให้ประโยชน์เป็นการตอบแทนที่เรียกว่า ทฤษฎีแลกเปลี่ยน ได้มีการเผยแพร่พร้อมกับทฤษฎีสัญญาประชาคม ดังนั้นความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนกับรัฐจึงตั้งอยู่บนพื้นฐานของการรับและการให้ (Bargain theory)

3) **ทฤษฎีว่าด้วยการเสียสละ** มีแนวคิดในเรื่องของการจัดเก็บภาษีว่าการ เสียภาษีอากร นั้นเป็นการเสียสละของประชาชนให้กับรัฐไม่ว่าระหว่างรัฐกับประชาชนนั้น จะมีความสัมพันธ์กันเป็นพิเศษหรือไม่ก็ตาม เมื่อรัฐได้เกิดขึ้นมาแล้วประชาชนก็ต้องเสียภาษีอากรให้แก่รัฐหรืออาจเรียกได้อีกนัยหนึ่งว่า การภาษีอากรเป็นหน้าที่ของประชาชน จึงอาจมีผู้เรียกชื่อว่าทฤษฎีหน้าที่ การเสียสละนี้ย่อมแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับรายได้ของแต่ละบุคคลแต่การที่จะให้เกิดความเสมอภาคทางภาษีอากรก็ต้องให้เกิดการเสียสละนั้น ^{๑๔๑} เสมอภาคกันด้วยการเสียสละดังกล่าวจึงได้เกิดการพัฒนาเป็นทฤษฎีความสามารถ ^{๑๔๒}

4) **ทฤษฎีว่าด้วยความสามารถ** มีแนวคิดคือการที่ประชาชนเสียภาษีอากรให้แก่รัฐใช้จ่ายใช้สอยนั้น ต้องอาศัยมาตรฐาน การจัดแบ่งตามความสามารถในการรับภาระของแต่ละคนและความสามารถ ซึ่งความสามารถดังกล่าวหมายถึง กำลังความสามารถต่อการฝืนใจยอมรับการเสียสละ ส่วนการเสียสละ หมายถึง ความไม่สะดวกและความสูญเสียจึงอาจกล่าวได้ว่าความจริงทฤษฎีความสามารถก็มีข้อแตกต่างกัน กล่าวคือ ทฤษฎีความสามารถเป็นทฤษฎีทางลบซึ่งมีความหมายว่า การเสียภาษีอากรมีแต่เสียสละและความทุกข์หาประโยชน์สิ่งใดมิได้เลย แต่ทฤษฎีความสามารถเป็นทฤษฎีทางบวกซึ่งมีความหมายว่า รัฐได้สร้างสรรค์ความสมบูรณ์ให้แก่ประชาชนส่วนรวม ฉะนั้นประชาชนจึงควรเสียภาษีอากรตามความสามารถแต่ความสามารถในการเสียภาษีอากรจะคำนวณให้แน่นอนได้อย่างไรนั้น ประเด็นนี้นักปราชญ์ทางวิชาการคลังมีความเห็นเป็น 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายอรรถวิสัย กับฝ่ายภาวะวิสัย ^{๑๔๓}

^{๑๔๔} ^{๑๔๕} ^{๑๔๖} ^{๑๔๗} ^{๑๔๘} ^{๑๔๙} ^{๑๕๐} ^{๑๕๑} ^{๑๕๒} ^{๑๕๓} ^{๑๕๔} ^{๑๕๕} ^{๑๕๖} ^{๑๕๗} ^{๑๕๘} ^{๑๕๙} ^{๑๖๐} ^{๑๖๑} ^{๑๖๒} ^{๑๖๓} ^{๑๖๔} ^{๑๖๕} ^{๑๖๖} ^{๑๖๗} ^{๑๖๘} ^{๑๖๙} ^{๑๗๐} ^{๑๗๑} ^{๑๗๒} ^{๑๗๓} ^{๑๗๔} ^{๑๗๕} ^{๑๗๖} ^{๑๗๗} ^{๑๗๘} ^{๑๗๙} ^{๑๘๐} ^{๑๘๑} ^{๑๘๒} ^{๑๘๓} ^{๑๘๔} ^{๑๘๕} ^{๑๘๖} ^{๑๘๗} ^{๑๘๘} ^{๑๘๙} ^{๑๙๐} ^{๑๙๑} ^{๑๙๒} ^{๑๙๓} ^{๑๙๔} ^{๑๙๕} ^{๑๙๖} ^{๑๙๗} ^{๑๙๘} ^{๑๙๙} ^{๒๐๐} ^{๒๐๑} ^{๒๐๒} ^{๒๐๓} ^{๒๐๔} ^{๒๐๕} ^{๒๐๖} ^{๒๐๗} ^{๒๐๘} ^{๒๐๙} ^{๒๑๐} ^{๒๑๑} ^{๒๑๒} ^{๒๑๓} ^{๒๑๔} ^{๒๑๕} ^{๒๑๖} ^{๒๑๗} ^{๒๑๘} ^{๒๑๙} ^{๒๒๐} ^{๒๒๑} ^{๒๒๒} ^{๒๒๓} ^{๒๒๔} ^{๒๒๕} ^{๒๒๖} ^{๒๒๗} ^{๒๒๘} ^{๒๒๙} ^{๒๓๐} ^{๒๓๑} ^{๒๓๒} ^{๒๓๓} ^{๒๓๔} ^{๒๓๕} ^{๒๓๖} ^{๒๓๗} ^{๒๓๘} ^{๒๓๙} ^{๒๔๐} ^{๒๔๑} ^{๒๔๒} ^{๒๔๓} ^{๒๔๔} ^{๒๔๕} ^{๒๔๖} ^{๒๔๗} ^{๒๔๘} ^{๒๔๙} ^{๒๕๐} ^{๒๕๑} ^{๒๕๒} ^{๒๕๓} ^{๒๕๔} ^{๒๕๕} ^{๒๕๖} ^{๒๕๗} ^{๒๕๘} ^{๒๕๙} ^{๒๖๐} ^{๒๖๑} ^{๒๖๒} ^{๒๖๓} ^{๒๖๔} ^{๒๖๕} ^{๒๖๖} ^{๒๖๗} ^{๒๖๘} ^{๒๖๙} ^{๒๗๐} ^{๒๗๑} ^{๒๗๒} ^{๒๗๓} ^{๒๗๔} ^{๒๗๕} ^{๒๗๖} ^{๒๗๗} ^{๒๗๘} ^{๒๗๙} ^{๒๘๐} ^{๒๘๑} ^{๒๘๒} ^{๒๘๓} ^{๒๘๔} ^{๒๘๕} ^{๒๘๖} ^{๒๘๗} ^{๒๘๘} ^{๒๘๙} ^{๒๙๐} ^{๒๙๑} ^{๒๙๒} ^{๒๙๓} ^{๒๙๔} ^{๒๙๕} ^{๒๙๖} ^{๒๙๗} ^{๒๙๘} ^{๒๙๙} ^{๓๐๐} ^{๓๐๑} ^{๓๐๒} ^{๓๐๓} ^{๓๐๔} ^{๓๐๕} ^{๓๐๖} ^{๓๐๗} ^{๓๐๘} ^{๓๐๙} ^{๓๑๐} ^{๓๑๑} ^{๓๑๒} ^{๓๑๓} ^{๓๑๔} ^{๓๑๕} ^{๓๑๖} ^{๓๑๗} ^{๓๑๘} ^{๓๑๙} ^{๓๒๐} ^{๓๒๑} ^{๓๒๒} ^{๓๒๓} ^{๓๒๔} ^{๓๒๕} ^{๓๒๖} ^{๓๒๗} ^{๓๒๘} ^{๓๒๙} ^{๓๓๐} ^{๓๓๑} ^{๓๓๒} ^{๓๓๓} ^{๓๓๔} ^{๓๓๕} ^{๓๓๖} ^{๓๓๗} ^{๓๓๘} ^{๓๓๙} ^{๓๔๐} ^{๓๔๑} ^{๓๔๒} ^{๓๔๓} ^{๓๔๔} ^{๓๔๕} ^{๓๔๖} ^{๓๔๗} ^{๓๔๘} ^{๓๔๙} ^{๓๕๐} ^{๓๕๑} ^{๓๕๒} ^{๓๕๓} ^{๓๕๔} ^{๓๕๕} ^{๓๕๖} ^{๓๕๗} ^{๓๕๘} ^{๓๕๙} ^{๓๖๐} ^{๓๖๑} ^{๓๖๒} ^{๓๖๓} ^{๓๖๔} ^{๓๖๕} ^{๓๖๖} ^{๓๖๗} ^{๓๖๘} ^{๓๖๙} ^{๓๗๐} ^{๓๗๑} ^{๓๗๒} ^{๓๗๓} ^{๓๗๔} ^{๓๗๕} ^{๓๗๖} ^{๓๗๗} ^{๓๗๘} ^{๓๗๙} ^{๓๘๐} ^{๓๘๑} ^{๓๘๒} ^{๓๘๓} ^{๓๘๔} ^{๓๘๕} ^{๓๘๖} ^{๓๘๗} ^{๓๘๘} ^{๓๘๙} ^{๓๙๐} ^{๓๙๑} ^{๓๙๒} ^{๓๙๓} ^{๓๙๔} ^{๓๙๕} ^{๓๙๖} ^{๓๙๗} ^{๓๙๘} ^{๓๙๙} ^{๔๐๐} ^{๔๐๑} ^{๔๐๒} ^{๔๐๓} ^{๔๐๔} ^{๔๐๕} ^{๔๐๖} ^{๔๐๗} ^{๔๐๘} ^{๔๐๙} ^{๔๑๐} ^{๔๑๑} ^{๔๑๒} ^{๔๑๓} ^{๔๑๔} ^{๔๑๕} ^{๔๑๖} ^{๔๑๗} ^{๔๑๘} ^{๔๑๙} ^{๔๒๐} ^{๔๒๑} ^{๔๒๒} ^{๔๒๓} ^{๔๒๔} ^{๔๒๕} ^{๔๒๖} ^{๔๒๗} ^{๔๒๘} ^{๔๒๙} ^{๔๓๐} ^{๔๓๑} ^{๔๓๒} ^{๔๓๓} ^{๔๓๔} ^{๔๓๕} ^{๔๓๖} ^{๔๓๗} ^{๔๓๘} ^{๔๓๙} ^{๔๔๐} ^{๔๔๑} ^{๔๔๒} ^{๔๔๓} ^{๔๔๔} ^{๔๔๕} ^{๔๔๖} ^{๔๔๗} ^{๔๔๘} ^{๔๔๙} ^{๔๕๐} ^{๔๕๑} ^{๔๕๒} ^{๔๕๓} ^{๔๕๔} ^{๔๕๕} ^{๔๕๖} ^{๔๕๗} ^{๔๕๘} ^{๔๕๙} ^{๔๖๐} ^{๔๖๑} ^{๔๖๒} ^{๔๖๓} ^{๔๖๔} ^{๔๖๕} ^{๔๖๖} ^{๔๖๗} ^{๔๖๘} ^{๔๖๙} ^{๔๗๐} ^{๔๗๑} ^{๔๗๒} ^{๔๗๓} ^{๔๗๔} ^{๔๗๕} ^{๔๗๖} ^{๔๗๗} ^{๔๗๘} ^{๔๗๙} ^{๔๘๐} ^{๔๘๑} ^{๔๘๒} ^{๔๘๓} ^{๔๘๔} ^{๔๘๕} ^{๔๘๖} ^{๔๘๗} ^{๔๘๘} ^{๔๘๙} ^{๔๙๐} ^{๔๙๑} ^{๔๙๒} ^{๔๙๓} ^{๔๙๔} ^{๔๙๕} ^{๔๙๖} ^{๔๙๗} ^{๔๙๘} ^{๔๙๙} ^{๕๐๐} ^{๕๐๑} ^{๕๐๒} ^{๕๐๓} ^{๕๐๔} ^{๕๐๕} ^{๕๐๖} ^{๕๐๗} ^{๕๐๘} ^{๕๐๙} ^{๕๑๐} ^{๕๑๑} ^{๕๑๒} ^{๕๑๓} ^{๕๑๔} ^{๕๑๕} ^{๕๑๖} ^{๕๑๗} ^{๕๑๘} ^{๕๑๙} ^{๕๒๐} ^{๕๒๑} ^{๕๒๒} ^{๕๒๓} ^{๕๒๔} ^{๕๒๕} ^{๕๒๖} ^{๕๒๗} ^{๕๒๘} ^{๕๒๙} ^{๕๓๐} ^{๕๓๑} ^{๕๓๒} ^{๕๓๓} ^{๕๓๔} ^{๕๓๕} ^{๕๓๖} ^{๕๓๗} ^{๕๓๘} ^{๕๓๙} ^{๕๔๐} ^{๕๔๑} ^{๕๔๒} ^{๕๔๓} ^{๕๔๔} ^{๕๔๕} ^{๕๔๖} ^{๕๔๗} ^{๕๔๘} ^{๕๔๙} ^{๕๕๐} ^{๕๕๑} ^{๕๕๒} ^{๕๕๓} ^{๕๕๔} ^{๕๕๕} ^{๕๕๖} ^{๕๕๗} ^{๕๕๘} ^{๕๕๙} ^{๕๖๐} ^{๕๖๑} ^{๕๖๒} ^{๕๖๓} ^{๕๖๔} ^{๕๖๕} ^{๕๖๖} ^{๕๖๗} ^{๕๖๘} ^{๕๖๙} ^{๕๗๐} ^{๕๗๑} ^{๕๗๒} ^{๕๗๓} ^{๕๗๔} ^{๕๗๕} ^{๕๗๖} ^{๕๗๗} ^{๕๗๘} ^{๕๗๙} ^{๕๘๐} ^{๕๘๑} ^{๕๘๒} ^{๕๘๓} ^{๕๘๔} ^{๕๘๕} ^{๕๘๖} ^{๕๘๗} ^{๕๘๘} ^{๕๘๙} ^{๕๙๐} ^{๕๙๑} ^{๕๙๒} ^{๕๙๓} ^{๕๙๔} ^{๕๙๕} ^{๕๙๖} ^{๕๙๗} ^{๕๙๘} ^{๕๙๙} ^{๖๐๐} ^{๖๐๑} ^{๖๐๒} ^{๖๐๓} ^{๖๐๔} ^{๖๐๕} ^{๖๐๖} ^{๖๐๗} ^{๖๐๘} ^{๖๐๙} ^{๖๑๐} ^{๖๑๑} ^{๖๑๒} ^{๖๑๓} ^{๖๑๔} ^{๖๑๕} ^{๖๑๖} ^{๖๑๗} ^{๖๑๘} ^{๖๑๙} ^{๖๒๐} ^{๖๒๑} ^{๖๒๒} ^{๖๒๓} ^{๖๒๔} ^{๖๒๕} ^{๖๒๖} ^{๖๒๗} ^{๖๒๘} ^{๖๒๙} ^{๖๓๐} ^{๖๓๑} ^{๖๓๒} ^{๖๓๓} ^{๖๓๔} ^{๖๓๕} ^{๖๓๖} ^{๖๓๗} ^{๖๓๘} ^{๖๓๙} ^{๖๔๐} ^{๖๔๑} ^{๖๔๒} ^{๖๔๓} ^{๖๔๔} ^{๖๔๕} ^{๖๔๖} ^{๖๔๗} ^{๖๔๘} ^{๖๔๙} ^{๖๕๐} ^{๖๕๑} ^{๖๕๒} ^{๖๕๓} ^{๖๕๔} ^{๖๕๕} ^{๖๕๖} ^{๖๕๗} ^{๖๕๘} ^{๖๕๙} ^{๖๖๐} ^{๖๖๑} ^{๖๖๒} ^{๖๖๓} ^{๖๖๔} ^{๖๖๕} ^{๖๖๖} ^{๖๖๗} ^{๖๖๘} ^{๖๖๙} ^{๖๗๐} ^{๖๗๑} ^{๖๗๒} ^{๖๗๓} ^{๖๗๔} ^{๖๗๕} ^{๖๗๖} ^{๖๗๗} ^{๖๗๘} ^{๖๗๙} ^{๖๘๐} ^{๖๘๑} ^{๖๘๒} ^{๖๘๓} ^{๖๘๔} ^{๖๘๕} ^{๖๘๖} ^{๖๘๗} ^{๖๘๘} ^{๖๘๙} ^{๖๙๐} ^{๖๙๑} ^{๖๙๒} ^{๖๙๓} ^{๖๙๔} ^{๖๙๕} ^{๖๙๖} ^{๖๙๗} ^{๖๙๘} ^{๖๙๙} ^{๗๐๐} ^{๗๐๑} ^{๗๐๒} ^{๗๐๓} ^{๗๐๔} ^{๗๐๕} ^{๗๐๖} ^{๗๐๗} ^{๗๐๘} ^{๗๐๙} ^{๗๑๐} ^{๗๑๑} ^{๗๑๒} ^{๗๑๓} ^{๗๑๔} ^{๗๑๕} ^{๗๑๖} ^{๗๑๗} ^{๗๑๘} ^{๗๑๙} ^{๗๒๐} ^{๗๒๑} ^{๗๒๒} ^{๗๒๓} ^{๗๒๔} ^{๗๒๕} ^{๗๒๖} ^{๗๒๗} ^{๗๒๘} ^{๗๒๙} ^{๗๓๐} ^{๗๓๑} ^{๗๓๒} ^{๗๓๓} ^{๗๓๔} ^{๗๓๕} ^{๗๓๖} ^{๗๓๗} ^{๗๓๘} ^{๗๓๙} ^{๗๔๐} ^{๗๔๑} ^{๗๔๒} ^{๗๔๓} ^{๗๔๔} ^{๗๔๕} ^{๗๔๖} ^{๗๔๗} ^{๗๔๘} ^{๗๔๙} ^{๗๕๐} ^{๗๕๑} ^{๗๕๒} ^{๗๕๓} ^{๗๕๔} ^{๗๕๕} ^{๗๕๖} ^{๗๕๗} ^{๗๕๘} ^{๗๕๙} ^{๗๖๐} ^{๗๖๑} ^{๗๖๒} ^{๗๖๓} ^{๗๖๔} ^{๗๖๕} ^{๗๖๖} ^{๗๖๗} ^{๗๖๘} ^{๗๖๙} ^{๗๗๐} ^{๗๗๑} ^{๗๗๒} ^{๗๗๓} ^{๗๗๔} ^{๗๗๕} ^{๗๗๖} ^{๗๗๗} ^{๗๗๘} ^{๗๗๙} ^{๗๘๐} ^{๗๘๑} ^{๗๘๒} ^{๗๘๓} ^{๗๘๔} ^{๗๘๕} ^{๗๘๖} ^{๗๘๗} ^{๗๘๘} ^{๗๘๙} ^{๗๙๐} ^{๗๙๑} ^{๗๙๒} ^{๗๙๓} ^{๗๙๔} ^{๗๙๕} ^{๗๙๖} ^{๗๙๗} ^{๗๙๘} ^{๗๙๙} ^{๘๐๐} ^{๘๐๑} ^{๘๐๒} ^{๘๐๓} ^{๘๐๔} ^{๘๐๕} ^{๘๐๖} ^{๘๐๗} ^{๘๐๘} ^{๘๐๙} ^{๘๑๐} ^{๘๑๑} ^{๘๑๒} ^{๘๑๓} ^{๘๑๔} ^{๘๑๕} ^{๘๑๖} ^{๘๑๗} ^{๘๑๘} ^{๘๑๙} ^{๘๒๐} ^{๘๒๑} ^{๘๒๒} ^{๘๒๓} ^{๘๒๔} ^{๘๒๕} ^{๘๒๖} ^{๘๒๗} ^{๘๒๘} ^{๘๒๙} ^{๘๓๐} ^{๘๓๑} ^{๘๓๒} ^{๘๓๓} ^{๘๓๔} ^{๘๓๕} ^{๘๓๖} ^{๘๓๗} ^{๘๓๘} ^{๘๓๙} ^{๘๔๐} ^{๘๔๑} ^{๘๔๒} ^{๘๔๓} ^{๘๔๔} ^{๘๔๕} ^{๘๔๖} ^{๘๔๗} ^{๘๔๘} ^{๘๔๙} ^{๘๕๐} ^{๘๕๑} ^{๘๕๒} ^{๘๕๓} ^{๘๕๔} ^{๘๕๕} ^{๘๕๖} ^{๘๕๗} ^{๘๕๘} ^{๘๕๙} ^{๘๖๐} ^{๘๖๑} ^{๘๖๒} ^{๘๖๓} ^{๘๖๔} ^{๘๖๕} ^{๘๖๖} ^{๘๖๗} ^{๘๖๘} ^{๘๖๙} ^{๘๗๐} ^{๘๗๑} ^{๘๗๒} ^{๘๗๓} ^{๘๗๔} ^{๘๗๕} ^{๘๗๖} ^{๘๗๗} ^{๘๗๘} ^{๘๗๙} ^{๘๘๐} ^{๘๘๑} ^{๘๘๒} ^{๘๘๓} ^{๘๘๔} ^{๘๘๕} ^{๘๘๖} ^{๘๘๗} ^{๘๘๘} ^{๘๘๙} ^{๘๙๐} ^{๘๙๑} ^{๘๙๒} ^{๘๙๓} ^{๘๙๔} ^{๘๙๕} ^{๘๙๖} ^{๘๙๗} ^{๘๙๘} ^{๘๙๙} ^{๙๐๐} ^{๙๐๑} ^{๙๐๒} ^{๙๐๓} ^{๙๐๔} ^{๙๐๕} ^{๙๐๖} ^{๙๐๗} ^{๙๐๘} ^{๙๐๙} ^{๙๑๐} ^{๙๑๑} ^{๙๑๒} ^{๙๑๓} ^{๙๑๔} ^{๙๑๕} ^{๙๑๖} ^{๙๑๗} ^{๙๑๘} ^{๙๑๙} ^{๙๒๐} ^{๙๒๑} ^{๙๒๒} ^{๙๒๓} ^{๙๒๔} ^{๙๒๕} ^{๙๒๖} ^{๙๒๗} ^{๙๒๘} ^{๙๒๙} ^{๙๓๐} ^{๙๓๑} ^{๙๓๒} ^{๙๓๓} ^{๙๓๔} ^{๙๓๕} ^{๙๓๖} ^{๙๓๗} ^{๙๓๘} ^{๙๓๙} ^{๙๔๐} ^{๙๔๑} ^{๙๔๒} ^{๙๔๓} ^{๙๔๔} ^{๙๔๕} ^{๙๔๖} ^{๙๔๗} ^{๙๔๘} ^{๙๔๙} ^{๙๕๐} ^{๙๕๑} ^{๙๕๒} ^{๙๕๓} ^{๙๕๔} ^{๙๕๕} ^{๙๕๖} ^{๙๕๗} ^{๙๕๘} ^{๙๕๙} ^{๙๖๐} ^{๙๖๑} ^{๙๖๒} ^{๙๖๓} ^{๙๖๔} ^{๙๖๕} ^{๙๖๖} ^{๙๖๗} ^{๙๖๘} ^{๙๖๙} ^{๙๗๐} ^{๙๗๑} ^{๙๗๒} ^{๙๗๓} ^{๙๗๔} ^{๙๗๕} ^{๙๗๖} ^{๙๗๗} ^{๙๗๘} ^{๙๗๙} ^{๙๘๐} ^{๙๘๑} ^{๙๘๒} ^{๙๘๓} ^{๙๘๔} ^{๙๘๕} ^{๙๘๖} ^{๙๘๗} ^{๙๘๘} ^{๙๘๙} ^{๙๙๐} ^{๙๙๑} ^{๙๙๒} ^{๙๙๓} ^{๙๙๔} ^{๙๙๕} ^{๙๙๖} ^{๙๙๗} ^{๙๙๘} ^{๙๙๙} ^{๑๐๐๐}

แนวคิดและวัตถุประสงค์ของการจัดเก็บภาษี การจัดเก็บภาษีเป็นเงินที่รัฐบาลต้องนำมาเป็นค่าใช้จ่ายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายด้านรายจ่ายสาธารณะ และดำเนินการตามหน้าที่ของรัฐบาล เช่น การจัดหาสินค้าสาธารณะ (Public Goods) และการจัดหาสินค้ามีประโยชน์ (Merit Goods) เช่น การสาธารณสุขและการศึกษา รัฐบาลหารายได้ดังกล่าวมาจากที่ใด คำตอบคือ รัฐบาลสามารถหารายได้หรือเงินทุนที่จะนำมาใช้จ่ายจากหลายแห่ง เช่น จากการจัดเก็บภาษีอากร จากการเก็บค่าธรรมเนียม จากการขายสินค้า จากการกู้ยืมเงิน เป็นต้น แม้ที่มาของรายได้ของรัฐบาลจะมาจากหลายแห่ง แต่แหล่งรายได้ที่สำคัญและใหญ่ที่สุด คือ แหล่งรายได้จากการจัดเก็บภาษีอากร วัตถุประสงค์หลักในการจัดเก็บภาษีอากรของรัฐบาล คือ การหาเงินเพื่อนำมาเป็นค่าใช้จ่ายของรัฐบาล และการจัดเก็บภาษีอากรยังเป็นไป เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อื่น ๆ อีกหลายประการ เช่น เพื่อการกระจายรายได้ครั้งใหม่ให้มีความเสมอภาคยิ่งขึ้น (Equity of Income Redistribution) และเพื่อเป็นเครื่องมือในการรักษาเสถียรภาพเศรษฐกิจ (Economic Regulator) เป็นต้น เพื่อเป็นการง่ายต่อการทำความเข้าใจเราสามารถจำแนกวัตถุประสงค์ในการจัดเก็บภาษีได้ ดังนี้

(1) เพื่อหารายได้มาใช้จ่ายในกิจการของรัฐกิจการส่วนใหญ่ของรัฐเป็นกิจการเพื่อส่วนรวม เช่น ความมั่นคง ความปลอดภัย การศึกษา กิจการสาธารณูปโภคต่าง ๆ

(2) เพื่อควบคุมหรือส่งเสริมพฤติกรรมทางเศรษฐกิจ/รัฐบาลสามารถใช้ระบบภาษีอากรควบคุมการบริโภคการผลิต หรือวิธีการดำเนินการทางธุรกิจบางชนิด มิให้เกิดผลเสียต่อเศรษฐกิจส่วนรวมได้ เช่น ไม่ต้องการให้ประชาชนบริโภคสุรา บุหรี่ จึงได้เก็บภาษีสินค้าเหล่านี้ในอัตราสูง เป็นต้น

(3) เพื่อการกระจายรายได้และทรัพย์สินให้เป็นธรรม/นอกจากรัฐบาลจะใช้มาตรการด้านรายจ่าย เช่น การอุดหนุน การโอนเงินต่าง ๆ ฯลฯ การจัดเก็บภาษีอากรยังเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการกระจายรายได้ด้วย เช่น ใช้วิธีอัตราภาษีก้าวหน้า ภาษีทรัพย์สิน ภาษีมรดก ภาษีสินค้าฟุ่มเฟือยในอัตราสูง เป็นต้น

(4) เพื่อรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ การรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจทั้งด้านราคาสินค้าและการจ้างงานเป็นเป้าหมายทางเศรษฐกิจที่สำคัญ เช่น การป้องกันภาวะเงินเฟ้อ รัฐบาลก็เพิ่มภาษีต่าง ๆ ให้สูงขึ้นเพื่อลดการใช้จ่าย เป็นต้น

ขอบเขตของการวิจัย การศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัญญาประดิษฐ์ หรือ Artificial Intelligent : AI” ศึกษาหลักเกณฑ์กฎหมาย ข้อบังคับกฎหมายทางภาษีตามประมวลรัษฎากรของประเทศไทยและคำจำกัดความปัญญาประดิษฐ์ในประเทศ (สหภาพยุโรป) โดยเทียบเคียงสถานะทางกฎหมายไทยเพื่อแนวทางการจัดเก็บภาษีที่ควรเป็นไปในประเทศไทย

สมมุติฐานการวิจัย ประเทศไทยยังไม่มีมาตรการจัดเก็บภาษีปัญญาประดิษฐ์ (AI) หาก AI ที่เข้ามาทำงานแทนมนุษย์ย่อมส่งผลกระทบโดยตรงต่อแหล่งเงินได้หลักของรัฐ คือ ภาษี ดังนั้นประเทศไทยควรมีกฎหมาย การจัดเก็บภาษีจากปัญญาประดิษฐ์ โดยการสร้างคำจำกัดความและสภาพบุคคลตามกฎหมายของ

3 ตอน
ตอนที่ 1
ตอนที่ 2
ตอนที่ 3
เปรียบเทียบ
Q. 1

7 ม. 51

ปัญญาประดิษฐ์ เพื่อจัดเก็บภาษีจากปัญญาประดิษฐ์ ทดแทนแรงงานมนุษย์ที่รัฐต้องสูญเสียรายได้จากการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเพื่อนำไปพัฒนาประเทศต่อไป

ระเบียบวิธีวิจัย ในการศึกษาและวิจัยนั้น ~~วิธีใช้วิธีการศึกษาทางเอกสาร (Documentary Research) เป็นหลัก โดยอาศัยการค้นคว้าข้อมูลเอกสารจากอินเทอร์เน็ต ตำรา บทความ ตีพิมพ์กฎหมาย และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาประกอบการศึกษาวิจัย~~ ~~เปรียบเทียบและหาข้อสรุปที่ชัดเจนอันนำมาซึ่งประโยชน์แก่งานวิจัยมากที่สุด~~ ~~อนึ่ง งานวิจัยนี้ใช้เอกสารเป็นหลัก~~

อภิปรายผลการวิจัย

ปัญญาประดิษฐ์อาจถูกยอมรับสภาพบุคคลทางกฎหมายใหม่สำหรับปัญญาประดิษฐ์อาจนำไปสู่การรับรู้ถึงความสามารถในการเสียภาษีใหม่แท้จริงแล้วปัญญาประดิษฐ์ตามหลักกฎหมายทั่วไปนั้นอาจมีความรับผิดชอบทางกฎหมายถ้าปัญญาประดิษฐ์นั้นได้ทำละเมิดกับบุคคลภายนอกแล้วเขาเสียหาย ปัญญาประดิษฐ์ก็อาจจะต้องรับผิดชอบ แต่ในปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดชอบของปัญญาประดิษฐ์เฉพาะ ดังนั้นการให้สถานะปัญญาประดิษฐ์มีแนวคิดมาจากการศึกษากฎหมายเกี่ยวกับปัญญาประดิษฐ์ของสหภาพยุโรป จากคำแนะนำของรัฐสภายุโรปว่าเฉพาะประเด็นเรื่องการกำหนดให้ปัญญาประดิษฐ์มีสภาพบุคคลอิเล็กทรอนิกส์ โดยรัฐสภายุโรปได้พิจารณาร่างกฎหมายฉบับแรกว่าด้วยการควบคุมหุ่นยนต์และปัญญาประดิษฐ์และร่างรายงานประกอบการเสนอร่างกฎหมายว่าด้วยการควบคุมหุ่นยนต์ของ เมดี เดลโว (Mady Delvaux) สมาชิกกลุ่ม Group of the Progressive Alliance of Socialists and Democrats (S&D Group) จากประเทศเบลเยียม ทั้งนี้ชื่อเรียกของร่างกฎหมายยุโรปต่อคณะกรรมการการยุโรปก็ยังไม่เป็นที่ยุติ แต่ในระยะยาวอาจเป็นไปได้ว่า AI จะมีสถานะเป็น “บุคคลอิเล็กทรอนิกส์” ในกรณีที่ AI พัฒนาความฉลาดไปเป็นหุ่นยนต์ที่สามารถสั่งการและควบคุมตัวเอง แต่จะต้องพิจารณาให้มีผู้รับผิดชอบในกรณีที่ AI ก่อให้เกิดความเสียหายเช่นกันเมื่อหุ่นยนต์สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง และหากรัฐรับรองสถานะของ AI ว่าควรจะได้รับสถานะเป็น “สภาพบุคคลอิเล็กทรอนิกส์” เช่นเดียวกันกับการกำหนดความเป็นสภาพบุคคลของบริษัท (corporate personality) ตามกฎหมายสิ่งที่รัฐจะต้องทำ คือ กำหนดกรอบกฎหมายสำหรับหุ่นยนต์ นั่นเอง

เมื่อพิจารณาการมีสภาพบุคคลตามกฎหมายไทยแล้ว กฎหมายบัญญัติว่าการเริ่มต้นของสถานะของบุคคล จึงเริ่มต้นมาจากการที่บุคคลธรรมดาที่กฎหมายกำหนดสิทธิเสรีภาพไว้ในกฎหมายสูงสุด คือ รัฐธรรมนูญ และเป็นบุคคลธรรมดาตามกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 15 หมายถึง การที่กฎหมายกำหนดว่า บุคคลต้องมีสิทธิและหน้าที่ ความรับผิดชอบ และต้องปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนด ดังนั้นแล้วเมื่อกฎหมายได้รับรองสถานะบุคคลใด ๆ ให้แล้วสถานะบุคคลนั้นจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด

โดยกฎหมาย

ปัญญาประดิษฐ์ต้องมีอิสระหากตีความตามที่รัฐสภายุโรปเสนอแนะ ยกตัวอย่างเช่น ในหุ่นยนต์ผ่าตัด โดยปกติแล้วหุ่นยนต์ผ่าตัดส่วนใหญ่ทำงานบนพื้นฐานของแบบจำลอง หรือต้นแบบ (มนุษย์) เช่น Da Vinci Robot ใช้ในการผ่าตัดรักษามะเร็งในอวัยวะต่าง ๆ เช่น มะเร็งในระบบทางเดินปัสสาวะ (Urology) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การผ่าตัดมะเร็งต่อมลูกหมากที่มีประสิทธิภาพ การผ่าตัดทางนรีเวช ศัลยกรรมระบบช่องท้อง ศัลยกรรมระบบทั่วไป นอกจากนี้ยังสามารถพัฒนาใช้ในการผ่าตัดโรคอื่น ๆ ได้ด้วย อาทิ การตัดต่อเส้นเลือด หัวใจได้อย่างแม่นยำ แต่เนื่องจากบุคคล (มนุษย์) ยังคงเป็นส่วนหนึ่งในการตัดสินใจหุ่นยนต์ ปัญญาประดิษฐ์จึงไม่สามารถกล่าวได้ว่า “อิสระ” ตามคำจำกัดความที่ให้ไว้ของรัฐสภายุโรป นี่เป็นตัวอย่างว่ารัฐต้องกำหนดคำจำกัดความที่ครอบคลุม และง่ายต่อการตีความในประเภทปัญญาประดิษฐ์ที่ควรได้รับ การสภาพบุคคลอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งก่อให้เกิดสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมาย และรัฐสามารถจัดเก็บภาษีจากการที่รัฐรับรองสภาพบุคคลนั้น และนี่ถือเป็นกรอบความสามารถการจัดเก็บภาษีโดยการให้สภาพบุคคลอิเล็กทรอนิกส์ ปัญญาประดิษฐ์ อีกทั้งการจัดเก็บภาษีดังกล่าวนี้อาจส่งผลกระทบต่อความคิดสร้างสรรค์ของผู้ประดิษฐ์ ปัญญาประดิษฐ์จนอาจทำให้การเจริญเติบโตของนวัตกรรมใหม่หยุดชะงักหาก AI มีสภาพเป็นบุคคลอิเล็กทรอนิกส์นี้ได้

ปัจจุบันประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายในการจัดเก็บภาษีปัญญาประดิษฐ์ ดังนั้น เพื่อหาแนวทางเทียบเคียงการจัดเก็บภาษีปัญญาประดิษฐ์ดังกล่าวในประเทศไทย เมื่อพิจารณาถึงผลกระทบที่รัฐอาจสูญเสียแหล่งเงินได้ของประเทศก็คือภาษี รัฐจึงต้องเร่งพัฒนาระบบกฎหมาย เพื่อให้ครอบคลุมเทคโนโลยีที่ก้าวหน้า และปัญญาประดิษฐ์ให้อยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐให้เร็วที่สุดเพราะประโยชน์ของประชาชนทุกคนในประเทศ ทั้งเพื่อความคุ้มครองผู้บริโภคเพราะการมีอยู่ของปัญญาประดิษฐ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเสียหาย ถ้ากล่าวถึงสิ่งที่เป็ กฎเกณฑ์ที่รัฐบาลไทยกำหนดนอกจากกฎหมาย คงมีเฉพาะแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) เป็นยุทธศาสตร์ชาติฉบับแรกของประเทศไทยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งจะต้องนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ คือ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

ก. ในระยะแรก กล่าวคือ เมื่อรัฐได้ประกาศแผนยุทธศาสตร์แห่งชาติ พ.ศ. 2561 ถึง 2580 ออกมา และเพื่อเป็นการส่งเสริมนโยบายดังกล่าวเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนาปัญญาประดิษฐ์ อย่างในสหรัฐอเมริกา รัฐได้กำหนดทิศทางการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาโดยทบทวนความสำคัญของแผนดังกล่าวจากองค์กรต่าง ๆ ซึ่งมีทั้งหมด 8 ยุทธศาสตร์ด้วยกันดังที่ได้กล่าวมาข้างต้นนี้ แต่ยุทธศาสตร์ที่ประเทศไทย ควรนำมาประยุกต์ใช้ เพื่อจะจัดเก็บภาษีปัญญาประดิษฐ์ในอนาคต คือ ยุทธศาสตร์ที่ 8 ปี 2562 คือ ดังนั้นแผนยุทธศาสตร์การวิจัยและพัฒนา AI แห่งชาติที่ควรเป็นไปของไทย คือ การขยายความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน เพื่อเร่งความก้าวหน้าใน AI โดยความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาอุตสาหกรรมและพันธมิตรระหว่างประเทศรวมถึงหน่วยงานที่ไม่ใช่ของรัฐบาลกลางอื่น ๆ เพื่อสร้างความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีใน AI และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง

เพื่อเปลี่ยนความก้าวหน้าเหล่านั้นไปสู่ความสามารถที่เอื้อต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศไทยอย่างรวดเร็ว

ข. ระยะที่สอง เมื่อระยะแรกผ่านพ้นไปหลังจากที่รัฐได้ให้การช่วยเหลือกลุ่มธุรกิจต่าง ๆ ที่พัฒนาปัญญาประดิษฐ์แล้ว รัฐก็จะทราบว่ากลุ่มบริษัทใดใช้ปัญญาประดิษฐ์ในอุตสาหกรรมโดยไม่จำเป็นต้องเรียกให้ธุรกิจนั้นมาลงทะเบียนปัญญาประดิษฐ์เพื่อการจัดเก็บภาษี เพราะมีฐานข้อมูลมาตั้งแต่เริ่มแรกโดยรัฐอาจประกาศการจัดเก็บภาษีปัญญาประดิษฐ์ เพื่อให้ประชาชนรับทราบ ยกตัวอย่างเช่น ภาษีแม่ค้าออนไลน์ ที่รัฐได้ให้สิทธิพิเศษโดยชะลอการบังคับใช้กฎหมายออกไป 2 ปี เพื่อให้ระบบการชำระเงินออนไลน์เติบโตเต็มที่ก่อน หลังจากนั้นจึงเริ่มจัดเก็บภาษีอย่างเต็มรูปแบบ

เมื่อกล่าวถึงการจัดเก็บภาษีปัญญาประดิษฐ์ บุคคลแรกที่ต้องคำนึงถึง คือ ผู้มีส่วนได้เสียในการใช้ การนำเข้าและผลิตปัญญาประดิษฐ์นั้น ซึ่งในกรณีนี้อาจหมายถึง บริษัท อุตสาหกรรม ธุรกิจต่าง ๆ ที่มีการนำปัญญาประดิษฐ์มาใช้ในอุตสาหกรรมเพื่อลดต้นทุนค่าใช้จ่าย ต้นทุนแรงงาน ตัวอย่างเช่น บริษัทหนึ่งเลิกจ้างพนักงาน เพื่อหันมาใช้ปัญญาประดิษฐ์เข้ามาทำงานแทนมนุษย์ ซึ่งปัจจุบันจะเห็นได้ชัดว่าการนำเอาปัญญาประดิษฐ์มาใช้ในอุตสาหกรรมการผลิต เพราะทำให้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพสูงขึ้นมากกว่าการใช้แรงงานมนุษย์ และที่สำคัญไม่ต้องนับวันลาป่วย วันหยุดชดเชย และเงินปันผล แต่กลับเป็นแรงผลักดันสิ่งสำคัญที่ทำให้ธุรกิจดำเนินต่อไปได้อย่างรวดเร็วและสามารถแข่งขันได้ ดังนั้นการจัดเก็บภาษีในส่วนนี้ จึงพิจารณาว่าบุคคลที่ควรมีหน้าที่เสียภาษีปัญญาประดิษฐ์ให้แก่รัฐควรเป็นเจ้าของ ผู้ที่ได้รับประโยชน์จากการนำปัญญาประดิษฐ์มาใช้งานและก่อให้เกิดรายได้แก่ผู้นั้น ย่อมมีหน้าที่เสียภาษีให้กับรัฐ ก่อนที่ปัญญาประดิษฐ์จะมีความอิสระ ตามแนวคิดของสหภาพยุโรปที่ได้ให้คำจำกัดความแก่ปัญญาประดิษฐ์

สถานการณ์กฎหมายเกี่ยวกับปัญญาประดิษฐ์ในสหภาพยุโรป และสหรัฐอเมริกา เมื่อปัญญาประดิษฐ์ได้เข้ามาอยู่ในชีวิตประจำวันของมนุษย์และไม่มีความเป็นไปได้ว่าผู้สร้าง หรือนักปัญญาประดิษฐ์จะหยุดการพัฒนา แต่กลับให้ความสำคัญกับการมุ่งพัฒนาปัญญาประดิษฐ์ เพื่อประโยชน์สูงสุดของการนำมาใช้ไม่ว่าจะอยู่อุตสาหกรรม ธุรกิจ หรือแม้กระทั่งอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่มนุษย์ใช้ เช่น โทรศัพท์ ปัญญาประดิษฐ์ได้เข้ามาทำให้หลายธุรกิจเริ่มปรับเปลี่ยนการดำเนินการของการใช้ปัญญาประดิษฐ์แทนบุคคลากรมนุษย์แทนในการทำงาน เพราะประโยชน์จากการใช้ปัญญาประดิษฐ์ที่เห็นได้อย่างชัดเจนเมื่อเปรียบเทียบกับแรงงานมนุษย์คือ ปัญญาประดิษฐ์สามารถทำงานได้อย่างแม่นยำและสามารถคิด และเรียนรู้การทำงานให้มีประสิทธิภาพตามที่ผู้ประกอบการต้องการและที่สำคัญปัญญาประดิษฐ์ไม่ใช่มนุษย์ ไม่มีชีวิตจิตใจ เหมือนมนุษย์ ปัญญาประดิษฐ์จึงไม่มีความเหน็ดเหนื่อยในการทำงานอย่างมนุษย์ที่ต้องพักผ่อนไม่สามารถทำงานติดต่อกันในหลาย ๆ ชั่วโมงต่อวันได้ แต่ปัญญาประดิษฐ์สามารถทำงานได้ 24 ชั่วโมง ใน 365 วันโดยสามารถทำงานได้ติดต่อกันเป็นเวลานาน

แต่อย่างไรก็ตามแม้ปัญญาประดิษฐ์ที่เข้ามามีประโยชน์อย่างมากในหลายธุรกิจ ทั้งด้านการบริการ การประกอบอาชีพตามวิชาชีพ โลจิสติกส์ ฯลฯ เพราะธุรกิจเหล่านี้สร้างงานที่ประสิทธิภาพ รวดเร็วและที่สำคัญสามารถแข่งขันกับธุรกิจอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ดังนั้นแล้วจึงเกิดปัญหาในด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับการมีอยู่ของปัญญาประดิษฐ์ที่ส่งผลกระทบต่อสังคมมนุษย์ เช่น แรงงาน ฯลฯ และด้านภาษี กล่าวคือ หากปัญญาประดิษฐ์เข้ามาทำงานแทนแรงงานมนุษย์ย่อมทำให้มนุษย์สูญเสียงานของตนประชาชนที่เคยมีรายได้สูญเสียรายได้ของตนไป ฉะนั้นจากผลกระทบนี้ผู้ที่ได้รับความเสียหายอย่างมากคงเป็นรัฐที่อาจสูญเสียรายได้จากการจัดเก็บภาษีบุคคลธรรมดา เพราะประชาชนไม่มีรายได้ ฉะนั้นแล้วประเด็นดังกล่าวจึงเป็นปัญหาระดับโลกที่มีใช้เพียงแต่ประเทศไทยที่ประสบอยู่แต่ยังมีนานาประเทศถกเถียงและหาแนวทางการรับมือกับผลกระทบที่คาดหมายได้ในอนาคต

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย จากภาพรวมทั่วไปนี้ปรากฏแนวคิดในการให้สถานะบุคคลทางกฎหมายปัญญาประดิษฐ์ (AI) ของสหภาพยุโรปและแผนยุทธศาสตร์การวิจัยและพัฒนา AI แห่งชาติของสหรัฐอเมริกา จากการศึกษาทั้งสองประเทศ รวมทั้งประเทศไทยเองก็ยังไม่มีความหมายเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีปัญญาประดิษฐ์แต่อย่างใดจึงอาจก่อให้เกิดปัญหาที่กล่าวมาข้างขึ้น ดังนั้นผู้เขียนจึงมีข้อเสนอแนะโดยแบ่งเป็น 2 ช่วง ดังนี้

ข้อเสนอแนะในระยะสั้น

(1) ประเทศไทยจำเป็นต้องมีพระราชบัญญัติปัญญาประดิษฐ์เพื่อกำกับดูแลปัญญาประดิษฐ์ที่มีอยู่ในปัจจุบันและที่จะเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของอุตสาหกรรมในอนาคต

(2) รัฐอาจจะยังไม่ให้สถานะบุคคลอิเล็กทรอนิกส์แก่ปัญญาประดิษฐ์ อย่างนิติบุคคลในระยะแรกนี้ เพราะอาจก่อให้เกิดการชะงักของการพัฒนานวัตกรรมใหม่ที่กำลังมีการคิดค้น สร้างสรรค์

(3) รัฐจำเป็นต้องสร้างคำจำกัดความให้ประเภทของปัญญาประดิษฐ์ที่ควรเสียภาษีที่ชัดเจนและง่ายต่อการตีความโดยต้องตระหนักถึงผลกระทบที่เกิดจากปัญญาประดิษฐ์ จากการศึกษาพบว่า คำจำกัดความของปัญญาประดิษฐ์ที่ควรเสียภาษี ตามสหภาพยุโรปจะมุ่งเน้นไปที่กระบวนการอิสระปราศจากการควบคุม การเรียนรู้และกระบวนการตัดสินใจของปัญญาประดิษฐ์ นั้นหมายความว่า มิใช่ปัญญาประดิษฐ์ทุกชนิดจะต้องเสียภาษีแต่จะเสียภาษีจากระดับการทำงานของปัญญาประดิษฐ์ ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้หน้าที่ ที่ต้องเสียภาษีปัญญาประดิษฐ์

(4) ภาษีที่จะเกิดขึ้นในระยะสั้นคงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องจัดเก็บภาษีปัญญาประดิษฐ์จากผู้ประกอบการ (เจ้าของ) เพราะในระยะนี้ปัญญาประดิษฐ์ยังไม่มีสถานะ แต่เมื่อไหร่ก็ตามที่ปัญญาประดิษฐ์มีสถานะอย่างคำจำกัดความตามกฎหมายสหภาพยุโรปประกาศออกมาจะเป็นการจัดเก็บภาษีในระยะยาว

(5) รัฐอาจต้องให้การสนับสนุน หรือให้เงินทุนสำหรับธุรกิจที่ต้องการใช้พัฒนา AI ในระยะหนึ่ง เพื่อความไม่ชะงักของการเติบโตของนวัตกรรมใหม่และเป็นการทำให้ธุรกิจที่ใช้ปัญญาประดิษฐ์เข้ามาอยู่ในระบบ ก่อนเก็บภาษีโดยไม่ต้องอาศัยการแจ้งให้มาลงทะเบียนปัญญาประดิษฐ์อย่างเดียว ดังตัวอย่าง ภาษีแม่ค้าออนไลน์ที่รัฐให้การช่วยเหลือและสิทธิพิเศษก่อนการจัดเก็บภาษีเพื่อต้องการให้แม่ค้าเหล่านั้นเข้ามาอยู่ในระบบ

ข้อเสนอแนะในระยะยาว

(1) เมื่อรัฐทราบฐานข้อมูลทุกธุรกิจที่ใช้ปัญญาประดิษฐ์แล้ว รัฐอาจรับรองสถานะบุคคลอิเล็กทรอนิกส์ให้กับปัญญาประดิษฐ์ เพื่อให้เกิดสิทธิและหน้าที่ภายใต้การกำกับดูแลของกฎหมาย เพราะสถานะทางกฎหมายที่กฎหมายรับรองการมีสภาพบุคคล ณ ปัจจุบันมี 2 ประเภท คือ บุคคลธรรมดา (Natural Person) และนิติบุคคล (Juristic Person) โดยรัฐย่อมมีอำนาจอธิปไตยเหนืออาณาเขตแห่งรัฐของตน กล่าวคือ รัฐต้องมีอิสระที่จะใช้อำนาจอธิปไตยได้อย่างเต็มที่ มีอำนาจที่จะออกกฎหมายใช้บังคับแก่บุคคลที่อยู่ในอาณาเขตแห่งรัฐตนเองได้ ดังนั้นรัฐควรรับรองการมีสภาพบุคคลอิเล็กทรอนิกส์ให้กับปัญญาประดิษฐ์เพื่อให้เกิดสิทธิและหน้าที่ภายใต้วัตถุประสงค์ของกฎหมายและจัดเก็บภาษีต่อไป

(2) กำหนดระยะเวลาให้ผู้ใช้ ผู้นำเข้า เจ้าของ ผู้ประกอบการ องค์กร ที่ใช้ปัญญาประดิษฐ์ทุกชนิดในประเทศไทยต้องนำปัญญาประดิษฐ์มาขึ้นทะเบียนกับสรรพากรเพื่อให้ปัญญาประดิษฐ์ทุกชนิดอยู่ในระบบสรรพากรเช่นเดียวกับบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล

(3) หากปัญญาประดิษฐ์นั้นเข้าองค์ประกอบข้อ 3 ตามกฎเกณฑ์ของคำจำกัดความประเภทและสร้างรายได้ให้กับผู้ใช้ ผู้นำเข้า เจ้าของ ผู้ประกอบการ หรือองค์กรที่ใช้ปัญญาประดิษฐ์ ผู้ใช้ ผู้นำเข้า เจ้าของ ผู้ประกอบการปัญญาประดิษฐ์นั้นต้องเสียภาษีเช่นเดียวกันกับบุคคลธรรมดา และนิติบุคคล

(4) รัฐต้องคำนึงถึงการกำหนดอัตราภาษีที่เป็นกลางให้ปัญญาประดิษฐ์ โดยในระยะแรกรัฐอาจให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี เช่น การยกเว้นการเก็บภาษีเป็นระยะเวลา 1 หรือ 2 ปี แก่บุคคลที่ใช้ผู้นำเข้า เจ้าของ ผู้ประกอบการ หรือองค์กรที่ใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการประกอบธุรกิจ เพื่อให้บุคคลเหล่านั้นมีระยะเวลาในการเตรียมความพร้อมเพื่อเสียภาษีและเก็บภาษีในอัตราที่คำนวณแล้วทางเศรษฐศาสตร์อย่างเต็มรูปแบบเมื่อพ้นระยะที่ให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี

(5) กำหนดบทลงโทษและโทษปรับหากไม่ลงทะเบียนปัญญาประดิษฐ์หรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย

(6) เมื่อรัฐจัดเก็บภาษีปัญญาประดิษฐ์รัฐอาจนำรายได้นั้นมาสร้างระบบประกันรายได้พื้นฐาน (Universal Basic Incomes) ให้กับประชาชนในประเทศ คือ ทำให้ทุกคนในประเทศมีหลักประกันว่า จะมี

รายได้เพียงพอตามมาตรฐานการดำรงชีพขั้นต่ำ และการดำเนินโครงการมีต้นทุนในการบริหารจัดการต่ำโดยในช่วงแรกอาจกำหนดบุคคลที่จะได้รับระบบประกันรายได้ขั้นพื้นฐานนี้ เช่น คนว่างงาน

(7) จากการศึกษาพบว่าหากรัฐจัดเก็บภาษีปัญหาประติษฐ์ทุกชนิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเภทที่เป็นประโยชน์ต่อมนุษย์ในการยกระดับคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เช่น ปัญหาประติษฐ์ที่ใช้ทางการแพทย์ การศึกษา การรพบ การทหาร ฯลฯ หรือที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศชาติเป็นหลัก อาจทำให้ผู้พัฒนาตลาดแรงงานที่จะคิดค้นสิ่งประติษฐ์ใหม่หากต้องเสียภาษี ดังนั้นรัฐจึงจำเป็นต้องมีข้อยกเว้นประเภทปัญหาประติษฐ์ที่ควรได้รับการยกเว้นภาษี

สุดท้ายนี้ในเรื่อง ประเด็นเรื่องการร่างพระราชบัญญัติการจัดเก็บภาษีหัก ณ ที่จ่ายจากการใช้ทุนยนต์และปัญหาประติษฐ์นั้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเป็นภาษีซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับการ เข้าแทนที่แรงงานมนุษย์ของทุนยนต์และปัญหาประติษฐ์มากที่สุด เนื่องจากเมื่อทุนยนต์ดังกล่าวเข้ามาแทนที่แล้ว เงินได้ทางภาษีในส่วนของเงินเดือนค่าจ้างก็จะขาดหายไป ทำให้รัฐไม่สามารถจัดเก็บภาษีจากกรณีดังกล่าวได้ จึงจำเป็นต้องมีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติประมวลรัษฎากร โดยผู้เขียนเห็นว่าควรเพิ่มเติมความในมาตรา 40 (1) ซึ่งแต่เดิมบัญญัติไว้ว่า “เงินได้เนื่องจากการจ้างแรงงานไม่ว่าจะเป็นเงินเดือน ค่าจ้าง เบี้ยเลี้ยง โบนัส เบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ เงินค่าเช่าบ้าน เงินที่คำนวณได้จากมูลค่าของการได้อยู่บ้านที่นายจ้างให้อยู่โดยไม่เสียค่าเช่า เงินที่นายจ้างจ่ายชำระหนี้ใด ๆ ซึ่งลูกจ้างมีหน้าที่ต้องชำระ และเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์ใด ๆ บรรดาที่ได้เนื่องจากการจ้างแรงงาน” ให้เพิ่มเติมความเป็น “เงินได้เนื่องจากการจ้างแรงงานไม่ว่าจะเป็นเงินเดือน ค่าจ้าง เบี้ยเลี้ยง โบนัส เบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ เงินค่าเช่าบ้าน เงินที่คำนวณได้จากมูลค่าของการได้อยู่บ้านที่นายจ้างให้อยู่โดยไม่เสียค่าเช่า เงินที่นายจ้างจ่ายชำระหนี้ใด ๆ ซึ่งลูกจ้างมีหน้าที่ต้องชำระ และเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์ใด ๆ บรรดาที่ได้เนื่องจากการจ้างแรงงาน” อันเป็นฐานภาษีเงินได้ที่มีค่าเทียบเท่ากับค่าจ้างแรงงานของมนุษย์ที่ถูกแทนด้วยทุนยนต์และปัญหาประติษฐ์ หรือเงินได้ที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมทางเศรษฐกิจของทุนยนต์และประติษฐ์ อันถือได้ว่าเป็นฐานเดียวกับการจ้างงานในปัจจุบันนั่นเอง เพื่อให้สามารถครอบคลุมถึงรายได้ทางภาษีของรัฐในส่วนเงินได้เนื่องจากการจ้างแรงงานที่ขาดหายไปจากการแทนที่ดังกล่าว กำหนดเป็นฐานภาษีให้สามารถนำมาคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาต่อไปได้ตามแนวทางของต่างประเทศ ทั้งนี้เพื่อให้บุคคลผู้ได้รับ ประโยชน์จากการใช้ทุนยนต์และปัญหาประติษฐ์เข้าแทนที่แรงงานมนุษย์ กล่าวคือ บุคคล ห้างหุ้นส่วน บริษัท สมาคม หรือคณะบุคคลหักภาษี ณ ที่จ่ายจากเงินที่คำนวณได้จากประโยชน์ที่ได้รับเนื่องจากการแทนที่การจ้างแรงงานด้วยทุนยนต์และปัญหาประติษฐ์นำส่งรัฐ ซึ่งตามปกติยังไม่มีบทบัญญัติในส่วนนี้ ผู้วิจัยเห็นว่าควรเพิ่มเติมวรรคในมาตรา 50 (1) ให้เพิ่มเติมวรรคเป็น “ในกรณีเงินได้พึงประเมินตาม มาตรา 40 (1) ที่เป็นประโยชน์ที่ได้รับเนื่องจากการแทนที่การจ้างแรงงานด้วยทุนยนต์และปัญหาประติษฐ์ ให้คำนวณหักในอัตราร้อยละ 15.0 ของเงินได้” การแก้ไขการหักภาษี ณ ที่จ่ายนี้จะทำให้รัฐสามารถจัดเก็บเงิน

ภาษีจากการแทนที่แรงงานมนุษย์ด้วยหุ่นยนต์และปัญญาประดิษฐ์ได้สม่าเสมอ สามารถนำเงินดังกล่าวไปพัฒนาด้านอื่น ๆ ต่อไปได้โดยไม่ต้องรอภาษี ซึ่งเมื่อมีเงินได้จากการใช้หุ่นยนต์และปัญญาประดิษฐ์เกิดขึ้นผู้ประกอบการจะต้องหักภาษี ณ ที่จ่ายสำหรับจำนวนเงินดังกล่าวไว้ นำส่งรัฐในลำดับต่อไป ทั้งนี้ภายในเดือนมกราคมของ ทุก ๆ ปี บุคคล ห้างหุ้นส่วน บริษัท สมาคม หรือคณะบุคคลผู้มีหน้าที่หักภาษีเงินได้ตามมาตรา 50 จะต้องยื่นรายการภาษีตามแบบที่อธิบดีกำหนดต่อเจ้าพนักงานประเมินภาษีแสดงรายการเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (1) ตามความในมาตรา 58 แห่งประมวลรัษฎากรด้วย

เอกสารอ้างอิง

จิรศักดิ์ รอดจันทร์. (2555). ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา: หลักการและบทวิเคราะห์. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เทคโนโลยี AI (Artificial Intelligence) คืออะไร. แหล่งที่มา: <https://tips.thaiware.com/1746.html>, (สืบค้นเมื่อ 29 ต.ค. 2565)

เทวฤทธิ์ มณีฉาย. หุ่นยนต์ vs แรงงาน (จบ) : การเมืองของกระแสหุ่นยนต์.ประเทศไทย. แหล่งที่มา: <https://prachatai.com/journal/2018/08/78219> (สืบค้นเมื่อ 15 พฤษภาคม 2565).

บุญธรรม ภัทราจารุกุล. 2556. หุ่นยนต์อุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น. (สืบค้นเมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2565).

มหาลัยภัฏอุตรธานี. ตัวอย่างการนำระบบ AI ไปใช้ในงานด้านต่าง ๆ แหล่งที่มา: [cs.udru.ac.th/~krit/download/AI/AI_Chap1\(Add\).ppt](https://cs.udru.ac.th/~krit/download/AI/AI_Chap1(Add).ppt) (สืบค้นข้อมูลเมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2565).

อรพิน ผลสุวรรณ. (2537). “ภาษีคืออะไร.” วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

Edwin Robert Anderson Seligman, 2563, “Essays in Taxation”,.